

Letno poročilo 2023

Poslovno poročilo – državni muzeji

Prosimo, da v poročilo in k poročilu ne dodajate prilog in izpisov iz javnih evidenc (Cobiss)

1. Splošni del

Predstavitev javnega zavoda	
Naziv muzeja:	Muzej za arhitekturo in oblikovanje
Naslov:	Rusjanov trg 7, 1000 Ljubljana
Direktorica:	Maja Vardjan, vršilka dolžnosti direktorice
Mobilni telefon direktorice:	031 506 902

Opis sedanjega položaja

(kratko besedilo največ do 15 vrstic)

Muzej za arhitekturo in oblikovanje (MAO) je naslednik Arhitekturnega muzeja Ljubljana, ki je bil ustanovljen leta 1972. Kot državni muzej je bil ustanovljen leta 2010 s Sklepom o ustanovitvi javnega zavoda Muzej za arhitekturo in oblikovanje (Ur. l. št. RS 39/10, 9/16, 50/16), ki opredeljuje njegove naloge in poslanstvo.

Poleg temeljnega poslanstva ohranjanja in predstavljanja premične kulturne dediščine javnosti, MAO organizira Bienale oblikovanja (BIO), predstavitev paviljona Republike Slovenije na mednarodnem arhitekturnem bienalu v Benetkah, je odgovorni krovni upravljavec vpisanih del Jožeta Plečnika na Unescovem seznamu svetovne dediščine in v njegovem okviru deluje Center za kreativnost. V letu 2023 je s projektom »Nacionalna platforma – Center za kreativnost«, CzK 2.0 uradno prevzel vlogo krovnega nacionalnega koordinatorja kreativnega sektorja v RS in nacionalne vstopne točke za povezovanje s tem sektorjem. MAO je partnerska organizacija v več Evropskih projektih in glavni koordinator pri EU projektu Made In 2.0.

Financiranje dejavnosti muzeja na podlagi predloženega programa in finančnega načrta zagotavlja Ministrstvo za kulturo. MAO del dejavnosti financira iz sredstev pridobljenih na trgu ter s trženjem prostorov za dogodke, prodajo vstopnic, muzejsko trgovino ter Evropskimi projekti.

V letu 2023 se je muzej znašel v zahtevni situaciji, saj je z dnem 31. maja 2023 z delom v MAO zaključil pomočnik direktorja, avgusta 2023 pa je sredi mandata zaradi osebnih razlogov odstopil direktor. Zaradi tega je bila 15. septembra 2023, v zadnji četrtini programskega leta, za eno leto imenovana vršilka dolžnosti direktorice. MAO zaradi nastale situacije v letu 2023 do konca leta ni mogel v celoti izvesti načrtovanega programa, a so bile izvedene vse osrednje razstave in projekti.

Predstavitev vodstva

(samo kratka informacija - poimensko: direktor, pomočnik in vodje oddelkov)

Vršilka dolžnosti direktorice: Maja Vardjan
Vodja Centra za kreativnost: mag. Anja Zorko

Predstavitev organov javnega zavoda

(poimensko: svet, strokovni svet, pričetek mandata)

Svet javnega zavoda MAO (pričetek mandata: 24. februar 2023)

- predstavnice ustanovitelja: dr. Martina Malešič (predsednica sveta MAO), Barbara Dolhar Gabrovec in Ana Kreč
- predstavnica delavcev MAO: dr. Cvetka Požar
- predstavnik zainteresirane javnosti: Nande Korpnik

Predstavitev dejavnosti

(poslanstvo in zbiralna politika)

MAO je osrednja slovenska organizacija za dediščino s področja arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma, oblikovanja in vizualnih komunikacij. Muzej je prostor namenjen vzpodbujanju ustvarjalnosti, izmenjavi idej in znanja ter razumevanju preteklosti in prihodnosti arhitekture in oblikovanja. Svoje poslanstvo muzej utemeljuje na podlagi zbirk s področja arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma, industrijskega oblikovanja in vizualnih komunikacij, ki jih dopolnjuje na osnovi zbiralne politike. Svoje poslanstvo na področju raziskovanja muzej opravlja z organizacijo razstav, predavanj, strokovnih in drugih dogodkov ter izdajanjem publikacij. Muzej izvaja mednarodno dejavnost s sodelovanjem v mednarodnih projektih, z izmenjavo dogodkov in aktivnim sodelovanjem v organizacijah, ki pokrivajo področja delovanja muzeja.

Zbiralna politika muzeja je opredeljena v Pravilniku o pridobivanju gradiva za zbirko in dokumentacijo Muzeja za arhitekturo in oblikovanje (MAO) in o vodenju dokumentacije o pridobljenem gradivu v MAO. Na podlagi ustanovitvenega akta MAO hrani in nadgrajuje stalno zbirko, ki obsega arhitekturne risbe, fotografije, modele, izdelke oblikovanja (industrijskega, unikatnega, grafičnega oblikovanja ...) in drugo dokumentarno gradivo povezano z arhitekturo in oblikovanjem.

Obseg delovanja

(dejavnosti)

Muzej za arhitekturo in oblikovanje hrani, nadgrajuje, raziskuje in predstavlja zbirke muzeja, ki obsegajo arhitekturne skice, načrte, fotografije, makete, izdelke oblikovanja ter dokumentarno gradivo, povezano s področji arhitekture, oblikovanja in fotografije. Poleg tega MAO prireja občasne razstave, strokovne dogodke, izobraževalne programe, programe z lokalno skupnostjo in druge dogodke s področij arhitekture, oblikovanja in fotografije.

MAO organizira tudi Bienale oblikovanja (BIO), je delegirana institucija za predstavitev slovenskega paviljona na mednarodni arhitekturni razstavi – La Biennale di Venezia ter je odgovorni krovni upravljavec vpisanih del Jožeta Plečnika na Unescovem seznamu svetovne dediščine. V okviru muzeja deluje tudi kohezijski projekt Center za kreativnost. MAO kot partner sodeluje pri več evropskih projektih ter je glavni koordinator evropskega projekta Made In 2.0. Posebnost delovanja MAO je projekt ELES 3000 za zunanjega naročnika.

Glavni programi in projekti muzeja v letu 2023:

Lastne razstave v MAO:

- Struktura modernosti: iskanja Edvarda Ravnikarja, 30. 11. 2023–19. 5. 2024
- Zakaj je vaza podobna hiši? Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap, 15. 6.–5. 11. 2023
- Muzej v skupnosti, 15. 5.–9. 7. 2023
- Izdelovanje prihodnosti/Crafting Futures, 13. 12. 2023–10. 3. 2024
- Universum Plečnik: Od delavnice do mita, 24. 11. 2022–21. 5. 2023
- LEGO # Plečnik, 10. 5.–18. 5. 2023 in 13. 7.–1. 11. 2023

MAO razstave na drugih lokacijah:

- +/- 1 °C. V iskanju dobro uglasene arhitekture, paviljon Republike Slovenije na 18. mednarodnem arhitekturnem bienalu – La Biennale di Venezia, Benetke, Italija, 20. 5.–26. 11. 2023
- Jože Brumen, modernistični oblikovalec in umetniški erudit, Umetnostna galerija Maribor, Maribor, 14. 4.–18. 6. 2023
- Izdelovanje prihodnosti/Crafting Futures, Triennale rokodelstva, Koroška galerija likovnih umetnosti, Slovenj Gradec, 26. 9.–19. 11. 2023
- Iskanja v risbi, spoznanja v misli. Fragmenti iz zapuščine Edvarda Ravnikarja, Cankarjev dom, Ljubljana, 27.10.–30.11. 2023

- Muzej v skupnosti, Dom starejših občanov Fužine, Ljubljana, 15. 5.–4. 6. 2023
- Plečnikova Ljubljana, Open Space Mediateca Palazzo dell'Annunziata, Matera, Italija, 1. 9.–24. 10. 2023; Tampere Architecture and Design Week (TAD week), Finlayson, Tampere, Finska, 29. 9.–6. 10. 2023; Museo dell'Ara Pacis, Rim, Italija, 17. 3. 2023; Mongolska narodna umetnostna galerija, Ulaan Baator, Mongolija, 14.–20. 9. 2023.
- Ljubljana au tournant du xxe siècle Art nouveau – Sécession Ljubljana/Ljubljana na prelomu 20. stoletja – Secesijska Ljubljana, Halles-st-Géry, Bruselj, Belgija, 19. 10.–19. 11. 2023
- LEGO # Plečnik na razstavi Krasni nori svet, letna razstava študentov Fakultete za arhitekturo UL, Fakulteta za arhitekturo, Ljubljana, 8. 6. –29. 6. 2023 in na Urbanistični institut RS, Ljubljana, 16. 11. 2023–pomlad 2024

Mednarodno sodelovanje v letu 2023:

1. Retrotopia. Design for Socialist Spaces/Retrotopia. Oblikovanje za socialistične prostore, Kunstgewerbe museum, Staatliche Museen zu Berlin, Nemčija, 24. 3.–16. 7. 2023

Projekti po pogodbah za zunanje naročnike v letu 2023:

1. Krovno upravljanje Plečnikove dediščine – UNESCO, naročnik: Ministrstvo za kulturo, 1. 1.–31. 12. 2023
2. ELES 3000, naročnik: ELES d. o. o., partnerja: ZOO Ljubljana in MOL, 2021–2024
3. CROUZATOR: kreativni inkubator, naročnik: Občina Slovenska Bistrica, oktober 2023–april 2024

Izvajanje projektov financiranih z EU sredstvi:

1. Made In 2.0, MAO, 1. 2. 2023–31. 10. 2025
2. Distributed Design Platform, Institut d'Arquitectura Avancada de Catalunya, marec 2022–marec 2025
3. Capacity2Transform, Primorski tehnološki park, marec 2023–februarja 2026
4. Center za kreativnost 2.0, MAO, 2023 –2028
5. CreaTourES, Urbanistični institut RS, 2020–2023
6. Rezidenca Culture Moves Europe, MAO, 9.–15. 10. 2023

2. Posebni del – poročilo o izvedbi programa

I. SKLOP

Navodilo: prosimo vpišite zbirni podatek za celoten javni zavod (samo številko, ne besedil)

Naloga	do 31. 12. 2023	Od tega v letu 2023		indeks realizacije (načrtovano/realizirano)
		Načrtovano v potrjenem programu dela	Realizirano	
Inventarizacija	Število predmetov premične kulturne dediščine vpisanih v inventarno knjigo muzeja skupaj; 44.985 Od tega:			
	Arhitektura in oblikovanje	1500	1522	1,01
	Arheologija	/		
	Starejša vizualna umetnost	/		
	Novejša in sodobna vizualna umetnost	/		
	Zgodovina	/		
	Etnologija	/		
	Kulturna zgodovina	/		
	Naravoslovje	/		
	Tehniška dediščina	/		

	Drugo	/		
Število inventariziranih predmetov z urejeno digitalizirano dokumentacijo	Število predmetov premične kulturne dediščine vpisanih v inventarno knjigo muzeja z urejeno digitalizirano dokumentacijo. 44.985	1500	1522	1,01
Število objavljenih digitaliziranih predmetov	Skupno število predstavljenih inventariziranih predmetov na spletni strani muzeja z opisom 125	/	202	
	Od tega v Evropeani	/	/	
	Drugje:	/	/	
Vrednotenje inventariziranih predmetov	% ovrednotenih inventariziranih predmetov			
		100 %	100 %	
Evidentiranje	Na dan 31. 12. 2023 zbirke predmeti	/	41	
Akcesija	Na dan 31. 12. 2023 71.206	/	964	
Konserviranje muzejskih predmetov	Skupno število konserviranih muzejskih predmetov	650	1564	2,40
	Od tega: v lastni delavnici	650	1564	2,40
	V drugih delavnicah			
	Za druge			
Restavriranje muzejskih predmetov	Skupno število restavriranih muzejskih predmetov	20	6	0,3
	V lastni delavnici			
	V drugi delavnici	20	6	
	Za druge naročnike			

Vsebinska pojasnila k realizaciji izvajanja nalog (poudarite prioritete in pojasnite dosežene ciljne vrednosti; največ do 2.000 znakov brez presledkov): evidentiranje, dokumentiranje – inventarizirani predmeti, konserviranje in restavriranje v letu 2023.

Evidentiranje:

Ob raziskavi dela oblikovalke in arhitektke Janje Lap smo evidentirali devet predmetov in eno serijo načrtov iz zasebnih in javnih zbirk. Med zasebniki so njeni potomci in nekdanji sodelavci ter podjetje Fotona, med javnimi pa Pokrajinski muzej Celje, Narodni muzej Slovenije in Vojaški muzej slovenske vojske. Ob gostovanju razstave Jožeta Brumna v UGM Maribor, smo evidentirali še eno njegovo delo. V okviru raziskave in priprave razstave o ustvarjanju Edvarda Ravnikarja smo evidentirali trideset njegovih del, ki smo jih uvrstili tudi na razstavo in so pretežno v zasebni lasti.

Dokumentiranje: akcesija in inventarizacija

V okviru arhitekturne zbirke smo se v letu 2023 prednostno ukvarjali z inventarizacijo in digitalizacijo zapuščine Edvarda Ravnikarja, ki je bila podarjena s strani dedičev Edvarda Ravnikarja mlajšega (Ambient) in Ane Mavko ter odkupljenih predmetov. Gradivo smo predhodno klasificirali, nato pa v celoti digitalizirali v muzejski podatkovni bazi Kronos, ki je bila v letu 2023 tudi tehnološko nadgrajena. Gradivo smo tudi v celoti visokokakovostno reproducirali s pomočjo zunanje strokovne službe. S tem smo v okviru Ravnikarjevega leta uspešno zaključili projekt inventarizacije ene izmed najpomembnejših zapuščin arhitekturne zbirke MAO in jo tako naredili dostopno za zunanje uporabnike in raziskovalce. V digitalno akcesijsko knjigo je bilo v okviru arhitekturne zbirke vnesenih 348 enot gradiva. V decembru smo inventarizirali in uvrstili v arhitekturno zbirko odkupljeno gradivo (skice, risbe) zapuščine arhitekta Cirila Tavčarja. Od načrtovanih 1.100 enot na Dokumentaciji MAO, smo v okviru arhitekturne zbirke inventarizirali 1.238 enot gradiva, kar predstavlja za 12% presežka letnega načrta. V okviru digitalizacije Ravnikarjeve zapuščine smo obdelali še 547 enot fototeke, 126

enot slikovne dokumentacije in 286 enot tekstovne dokumentacije ter 2.327 enot digitalne dokumentacije.

V letu 2023 smo za zbirko vizualnih komunikacij pridobili 58 del grafičnega oblikovalca Tomaža Kržišnika. Pridobili smo tudi 49 celostnih grafičnih podob avtorjev Petra Skalarja in Judite Skalar, ob tem pa še 22 del Petra Skalarja in 1 delo Judite Skalar s področja grafičnega oblikovanja. Skupaj smo zbirko vizualnih komunikacij obogatili za 130 del treh ključnih avtorjev slovenskega grafičnega oblikovanja od sedemdesetih let 20. stoletja naprej. Inventarizirali smo tudi še nekaj predmetov (ščitnih ovitkov in platnic) ki jih je v 80. in 90. letih 20. stoletja, predvsem za ameriške založbe, oblikovala Nadja Furlan. V okviru zbirke industrijskega oblikovanja smo nadaljevali z inventarizacijo zapuščine Janje Lap, kar bomo nadaljevali tudi v letu 2024.

V letu 2023 smo s pomočjo odkupov pridobili 541 predmetov, ki smo jih uvrstili v arhitekturno, fotografsko in zbirko industrijskega oblikovanja. Več kot polovica teh predmetov je tudi že inventarizirana.

Poročilo o izvedenih aktivnostih urejanja in skrbi za predmete in zbirke v depojih v letu 2023:

Preventivna konservacija

V okviru digitalizacije arhitekturne zbirke smo gradivo pred deponiranjem ustrezno zaščitili, preventivno konservirali. Načrt pregleda predmetov z ustrezno urejeno dokumentacijo, smo presegli, saj je potekal aktiven pregled celotne Ravnikarjeve zbirke v namen postavitve občasne razstave.

Preventivna konservacija je bila povezana s pripravami na razstavo o oblikovalki Janji Lap. Preventivno konservacijo vseh predmetov, ki so bili uvrščeni na razstavo, je opravila kustosinja. Sem je všteto čiščenje vseh dvo- in tro-dimenzionalnih predmetov, ki so bili razstavljeni na razstavi. Z inventarizacijo njene zapuščine smo ponovno začeli po zaprtju velike pregledne razstave, ko smo predmete že v drugo preventivno konservirali in začeli pospravljati v depoje. Poleg teh predmetov sta bila preventivno konservirana tudi dva stola, ki sta bila uvrščena na razstavo o Edvardu Ravnikarju.

V zbirki vizualnih komunikacij smo poskrbeli smo za preventivno konservacijo 130 pridobljenih predmetov, ki smo jih očistili in shranili v brez kislinse ovitke.

Po programu 2023 smo v okviru zunanjih pristojnih služb izvedli deratizacijo Depoja 1 in dodatno zaščitili predmete pred zunanjimi škodljivci.

Restaviranje

Ob pripravah na razstavo Janje Lap so restavratorji Narodnega muzeja restavrirali svečnik Venus in vazo Plamen, v restavratorskem centru v Arhivu Slovenije pa štiri načrte. Načrtovano je bilo restaviranje 20 predmetov, vendar smo jih zaradi razpoložljivih sredstev restavrirali le pet, enega so v Narodnem muzeju restavrirali brezplačno.

Proučevanje in interpretacija premične kulturne dediščine ter sodelovanje z znanstveno izobraževalnimi ustanovami doma in v tujini v letu 2022 – realizacija iz potrjenega programa dela

Navodilo:

- če ste ob realizaciji potrjenega programa dela spremenili naslov teme (vsebina pa je ista) nov naslov obvezno vpišite poleg v oklepaju.
- prosimo vpisujte po vrstnem redu le tiste enote, ki ste jih realizirali iz potrjenega programa dela – drugih vsebin ne vpisujte.

	Kustodiat/področje	Naslov	Nosilec
1.	fotografija	Primož Lampič, »Fotografska zapuščina Marjana Smerketa« in »O fotografu in njegovem delu«, v: <i>Marjan Smerke, fotograf (1932–2017)</i> , MNZS in Družina, Ljubljana 2023	Muzej novejšje zgodovine slovenije, galerija Družina

2.	arhitektura	Miloš Kosec, raziskava, koncept razstave <i>Struktura modernosti: iskanja Edvarda Ravnikarja</i>	MAO
3.	arhitektura	Bogo Zupančič, oddaja članka »The Archive of The Architect Dušan Grabrijan. Friendship Between The Architects Dušan Grabrijan and Juraj Neidhardt«, posebna številka revije Docomomo	Docomomo Slovenija
4.	arhitektura, oblikovanje	Maja Vardjan, Cvetka Požar, raziskovanje razstav vzorčnih stanovanj in njihovega vpliva na razvoj bivanjske kulture v okviru projekta <i>Razstavljanje na slovenskem</i>	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
5.	arhitektura, oblikovanje	Maja Vardjan, Cvetka Požar, »Model Apartments and New culture of Living in Socialist Jugoslavija«, <i>The Exhibition as Interior</i> – online conference, predavanje na mednarodni konferenci, 9. 5. 2023	Modern Interiors Research Centre, London
6.	oblikovanje	Cvetka Požar, popisovanje in raziskovanje arhiva grafičnega oblikovalca Matjaža Vipotnika	MAO
7.	oblikovanje	Tajda Jerkič, Denis Maraž, Cvetka Požar, mapiranje rokodelcev, materialov, fenomenov, raziskav znanstvenikov v okviru 1. faze EU projekta Made In 2.0	MAO
8.	arhitektura, oblikovanje	Cvetka Požar, »Housing for our Conditions. Modernist Architecture and Design as co-creators of a Humane Living Environment in Post-war Slovenia«, <i>Retrotopia. Design for Socialist Spaces</i> , Kunstgewerbe Museum, Verlag Kettler, Berlin, Dortmund 2023, str. 62–67.	Kunstgewerbe Museum, Berlin, Verlag Kettler, Dortmund
9.	oblikovanje	Maja Vardjan, Cvetka Požar, sodelovanje pri zasnovi novega koncepta trienala in kuriranje razstave <i>Triennale rokodelstva. Razstava sodobnih in inovativnih izdelkov na temeljih bogate kulturne dediščine Slovenije</i> , Koroški pokrajinski muzej, Slovenj Gradec 2023, 26. 9.–19. 11. 2023.	Koroški pokrajinski muzej, SEM, MAO
10.	oblikovanje	Maja Vardjan, Cvetka Požar, Tanja Roženberger, »Pristopi v rokodelstvu za 21. stoletje«, <i>Triennale rokodelstva. Razstava sodobnih in inovativnih izdelkov na temeljih bogate kulturne dediščine Slovenije</i> , Koroški	Koroški pokrajinski muzej, MAO, SEM

		pokrajinski muzej, Slovenj Gradec 2023, str. 8–13.	
11.	oblikovanje	Cvetka Požar, članica žirije za izbor del za Triennale rokodelstva, SEM, 27. 3. 2023	MAO, Koroški pokrajinski muzej, SEM
12.	oblikovanje	Maja Vardjan, članica žirije za izbor projektov na razpisu <i>Povezovanje sodobnega oblikovanja, rokodelstva in obrti</i> , Distributed Design, 14. 2. 2023	MAO, CzK, Distributed Design
13.	arhitektura	Natalija Lapajne, Marija Režek Kambič, priprava razstave <i>Ljubljana au tournant du XXe siècle Art nouveau – Sécession Ljubljana/Ljubljana na prelomu 20. stoletja – Secesijska Ljubljana</i>	MAO, ZVKDS
14.	industrijsko oblikovanje	Špela Šubic, Barbara Predan, raziskava, koncept razstave in znanstvene monografije <i>Zakaj je vaza podobna hiši: Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap</i>	MAO, ALUO, Pekinpah
15.	arhitektura	Maja Vardjan, »Janja Lap, arhitektka«, v: <i>Zakaj je vaza podobna hiši? Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap</i> , Barbara Predan, Špela Šubic (ur.), MAO, ALUO, Društvo Pekinpah, Ljubljana 2023, str. 134–156.	MAO, ALUO, Društvo Pekinpah
16.	arhitektura	Maja Vardjan, raziskava opusa arhitekta Otona Jugovca in Svetozarja Križaja	MAO
17.	arhitektura, oblikovanje	Cvetka Požar, udeležba na otvoritvi razstave <i>Retrotopija. Oblikovanje prostorov v socializmu</i> ; vodenje po razstavi za novinarje in sodelovanje v pogovoru na otvoritvi razstave, 24. 3. 2023, Muzej uporabne umetnosti, Berlin, Nemčija	Kunstgewerbe Museum, Berlin
18.	arhitektura, oblikovanje	Maja Vardjan, Cvetka Požar, moderiranje pogovora s Sašo J. Mächtigom v okviru spremljevalnega dogodka <i>Sistemska modularna arhitektura Saše J. Mächtiga</i> , primer kiosk K67 ob razstavi <i>Retrotopija. Oblikovanje prostorov v socializmu</i> , 30. 5. 2023, Muzej uporabne umetnosti, Berlin, Nemčija	MAO, SKICA Berlin, Kunstgewerbe Museum, Berlin
19.	oblikovanje, arhitektura	Cvetka Požar, »The work and Role of Women Architects and Designers in the 1950s and 1960s in Slovenia«, predavanje na mednarodni konferenci <i>Made by Woman. Celebrating women</i>	Kunstgewerbe Museum, Berlin

		<i>in socialist architecture and design</i> , 13. 7. 2023, Muzej uporabne umetnosti, Berlin, Nemčija	
20.	oblikovanje	Cvetka Požar, »Razvoj plakata v Sloveniji v 20. stoletju«, vabljeni predavanja za študente FDV, Ljubljana, 8. 11. 2023	Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Oddelek za komunikologijo, Katedra za tržno komuniciranje in odnose z javnostmi
21.	arhitektura, oblikovanje	Cvetka Požar, sodelovanje na okrogli mizi <i>Arhitekti in njihove razstave med obema vojnama</i> , 30. 11. 2023, Mala Galerija Banke Slovenije, Ljubljana	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za umetnostno zgodovino
22.	oblikovanje	Cvetka Požar, članica mednarodne žirije za podelitev nagrad v okviru bienalne razstave hrvaškega oblikovanja 21/22, ki jo organizira Hrvatsko dizajnersko društvo (HDD), 8. in 9. 1. 2023, Zagreb	Hrvatsko dizajnersko društvo (HDD), Zagreb, Hrvaška
23.	oblikovanje	Cvetka Požar, članica žirije za izbor priložnostnega plakata ob 60 letnici programa ARS, 18. 7. 2023	RTV Slovenija
24.	arhitektura	Maja Vardjan, »Procesi kuriranja«, vabljeni predavanja za študente FA, Ljubljana, 20. 4. 2023	Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Oddelek za komunikologijo, Katedra za tržno komuniciranje in odnose z javnostmi
25.	arhitektura	Maja Vardjan, moderiranje 40. jubilejne mednarodne arhitekturne konference »Kontekst. Koncept. Konsez.«, Piranski dnevi arhitekture, Piran, 24.–25. 11. 2023	Galerija Dessa, Obalne galerije Piran
26.	arhitektura	Bogo Zupančič, »Plečnik's students and other Yugoslav architects in Le Corbusier's atelier«, predavanje na mednarodni konferenci <i>Le Corbusier in Yugoslavia and the Balkans</i> , 15. in 16. 9. 2023, Sarajevo, BIH	Docomomo BIH in Društvo arhitektov BIH z MAO, Institutom za povijest umjetnosti, Zagreb, Docomomo SRB in Društvom arhitektov Beograda
27.	arhitektura	Bogo Zupančič, sodelovanje na okrogli mizi <i>Arhitekti in njihove razstave med obema vojnama</i> , 30. 11. 2023, Mala Galerija Banke Slovenije, Ljubljana	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za umetnostno zgodovino
28.	arhitektura	Bogo Zupančič, raziskovanje Slovenski arhitekti v svetu	MAO
29.	arhitektura	Maja Vardjan, »Procesi kuriranja«, vabljeni predavanja za študente FA, Ljubljana, 20. 4. 2023	Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo
30.	delo z obiskovalci	Maja Šuštaršič, raziskava, koncept in participativno sokuriranje projekta in razstave <i>Muzej v skupnosti</i>	MAO
31.	delo z obiskovalci	Maja Šuštaršič, raziskava in mentorstvo pri projektu Socialne	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za pedagogiko in

		inovacije in dolgoživost. Predavanje na temo prihodnosti muzejev, 6. in 19. 9. 2023, Filozofska fakulteta	andragogiko, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Oddelek za umetnostno zgodovino
32.	izobraževanje, oblikovanje	Natalija Lapajne, udeležba na okrogli mizi »Odraščanje z oblikovanjem«, BIG SEE debata, 5. 10. 2023	Zavod Big
33.	izobraževanje, oblikovanje	Natalija Lapajne, »Revitalizacije in popularizacije oblikovalske dediščine«, predavanje na 6. mednarodni konferenci <i>Šole/Vrtci in Muzeji/Galerije. Sodobni izzivi teorije in prakse muzejske pedagogike</i> , Rogaška Slatina, 20. 4. 2023	EDUCA izobraževanje
34.	izobraževanje, oblikovanje	Natalija Lapajne, udeležba na okrogli mizi Kulturnega bazarja, program strokovnega usposabljanja, sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj, »Revitalizacija kulturne dediščine – sistem lesenih igrač Nika Kralja«, 31. 3. 2023	Kulturni bazar
35.	arhitektura	Natalija Lapajne, »A city with Plečnik's signature«, predavanje za študente in dve javni vodstvi po razstavi Plečnikova Ljubljana, TAD week, Tampere, 29. in 30. 9. 2023	MAO, TAD week, Tampere
36.	arhitektura	Natalija Lapajne, »The works of Jože Plečnik in Ljubljana – Human Centred Urban Design«, predavanje na simpoziju <i>Jože Plečnik – Un architetto tra storia e modernità</i> ob razstavi Plečnikova Ljubljana v Museo dell'Ara Pacis, Rim, 17. 3. 2023	MAO, Museo dell'Ara Pacis, slovensko veleposlaništvo v Rimu
37.	arhitektura, izobraževanje	Natalija Lapajne, »Arhitekturni jezik v delih Jožeta Plečnika (Plečnik in antika. Učenje in poučevanje skozi arhitekturo)«, predavanje na seminarju za profesorje latinščine <i>Antika v sodobni šoli: 'stare' vsebine na nove načine</i> , 25. 11. 2023	Filozofska Fakulteta UL, oddelek za klasično filologijo

Pojasnila k realizaciji izvajanja nalog (izpostavite prioritete dosežke, pojasnite vzroke za nerealizirane vsebine; največ do 2.000 znakov brez presledkov): proučevanje in interpretacija premične kulturne dediščine ter sodelovanje z znanstveno izobraževalnimi ustanovami doma in v tujini v letu 2023

V letu 2023 smo nadaljevali s sodelovanjem pri razstavi *Retrotopija. Oblikovanje prostorov v socializmu* (začeto v letu 2022), ki se je odprla v berlinskem Muzeju uporabne umetnosti 24. 3. 2023. dr. Cvetka Požar je kot sokustosinja razstave sodelovala na razgovoru ob otvoritvi razstave. V toku razstave smo skupaj s SKICO Berlin in Muzejem uporabne umetnosti organizirali predavanje oblikovalca Saše J. Mächtiga in pogovor z njim, ki sta vodili Maja Vardjan in Cvetka Požar. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. Cvetka Požar je bila tudi povabljen, da izvede predavanje v okviru

konference z naslovom *Made by Women* (Muzej uporabne umetnosti, Berlin). Cvetka Požar je nadaljevala s proučevanjem opusa Matjaža Vipotnika, ki je bilo v letu 2023 fokusirano v pregledovanje njegovega zelo obsežnega arhiva, ki je v zasebni lasti. Iz zbirke grafičnega oblikovanja smo posodili slovenske tolarje oblikovalca Miljenka Licula (bankovce in kovance, 16 kosov) za razstavo *Heimaten*, ki je v Freilichtmuseum, Molfsee, Nemčija, odprta med 15. 9. 2023 in 21. 7. 2024.

Cvetka Požar in Maja Vardjan sta nadaljevali s proučevanjem razstav vzorčnih stanovanj in razvoja nove bivanjske kulture v 50. in 60. letih 20. stoletja v okviru projekta *Razstavljanje na slovenskem*, razvoj modernističnih interierjev pa sta predstavili tudi na mednarodni konferenci v Londonu.

Raziskovanje oblikovalke Janje Lap je rezultiralo v pregledni monografski razstavi in v znanstveni monografiji, ki je izšla na dan otvoritve. Poleg njenega oblikovanja stekla, ki je javnosti še najbolj znano, sta kustosinji razstave in avtorici publikacije Špela Šubic in Barbara Predan podrobneje raziskali tudi njeno industrijsko oblikovanje, pedagoško delo ter sistemsko in storitveno oblikovanje, Maja Vardjan pa raziskala arhitekturno delovanje Janje Lap. Raziskovanje opusa Janje Lap je bilo v Milanu nagrajeno z nagrado AWDA s strani združenja AIAP za raziskovanje žensk v oblikovanju. (AIAP women in design award).

V okviru proučevanja je Bogo Zupančič napisal članek z naslovom »The Archive of The Architect Dušan Grabrijan – Friendship Between The Architects Dušan Grabrijan and Juraj Neidhardt« za posebno številko revije DO.CO.MO.MO, članek je bil oddan, vendar še ni objavljen. Sodeloval je tudi na mednarodni konferenci *Le Corbusier in Yugoslavia and the Balkans*, ki je bila septembra 2023 v Sarajevu. Glede projekta Slovenski arhitekti v svetu se je srečal z arhitektko Jano Valenčič, ki je delala v Iraku in s sorodniki arhitekta Borisa Pogačnika, ki je pred kratkim umrl. Pogačnik je delal pri ameriškem arhitektu Philipu Johnsonu. Na področju arhitekture smo nadaljevali tudi s proučevanjem opusa arhitektov Otona Jugovca in Svetozarja Križaja.

Na področju fotografije je se proučevanje opusa fotografa Marjana Smerketa odrazilo v dveh strokovnih člankih Primoža Lampiča.

Priprave za stalno razstavo MAO so zaradi negotovosti glede prenove gradu in razpoložljivosti prostorov v letu 2023 potekale manj sistematično in intenzivno. Začasno je bilo prekinjeno proučevanje za razstavo slovenske arhitekture v galeriji Aedes v Berlinu, saj projekt ni bil dokončno potrjen, ter proučevanje opusa arhitekta Savina Severja, saj razstava o Savinu Severju v Galeriji Bežato v letu 2023 ni bila realizirana.

V seznamu so navedene tudi realizacije v letu 2023, ki so povezane s proučevanjem in interpretacijo premične kulturne dediščine iz preteklih programov MAO, a se zaradi relevantnosti teme ali daljšega procesa raziskovanja nadaljujejo.

II. SKLOP

Predstavljanje premične kulturne dediščine javnosti

Predmeti premične kulturne dediščine, ki so razstavljeni – dostopni na ogled javnosti	Število predmetov premične kulturne dediščine
• na stalni razstavi v vašem muzeju	
• na stalni razstavi v dislocirani enoti vašega muzeja	
• na lastnih občasni razstavah v vašem muzeju v letu 2023	723
• v izposoji drugim javnim zavodom oz. pravnim osebam za daljše obdobje	16
• v izposoji drugim javnim zavodom oz. pravnim osebam za leto 2023	49
• na vaših razstavah, ki so gostovale v drugih muzejih v letu 2023	85
SKUPAJ	873

Stalne razstave v matični muzejski stavbi				
Št.	Naslov razstave	Leto postavitve	Leto zadnje posodobitve ali dopolnitve	Število evidentiranih obiskovalcev
1				
2				
3				
4				
5				

Stalne razstave v dislocirani enoti				
Št.	Naslov razstave	Leto postavitve	Leto zadnje posodobitve ali dopolnitve	Število evidentiranih obiskovalcev
1				
2				
3				

Spletne razstave				
Št.	Naslov razstave/predstavitve	Spletna stran	Leto prve predstavitve	Število ogledov
1				
2				
3				

Občasne (lastne in razstave drugih institucij) razstave v letu 2023 <i>Navodilo: razstavniki projekti financirani s sredstvi MK. Če ste ob realizaciji potrjenega programa dela spremenili naslov razstave (vsebina pa je ista), nov naslov obvezno vpišite poleg v oklepaju.</i>						
Št.	Naslov razstave	Pripravil razstavo (navedite institucijo)	Trajanje (od-do)	Število obiskovalcev	Planirana sredstva (€)	Porabljeni sredstva (€)
1.	Universum Plečnik: Od delavnice do mita	MAO	1. 1.–21. 5. 2023; razstava je odprta od 24. 11. 2022	3945	8.000 €	19.701,71 €
2.	Svetloba (Kroženje in Satje, svetili Janje Lap)	MAO	1. 1.–17. 1. 2023; razstava je odprta od 13. 10. 2022	269	/	/
4.	Muzej v skupnosti	MAO	15. 5.–9. 7. 2023	5520	4.300 €	5.675,77
5.	Zakaj je vaza podobna hiši? Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap	MAO	15. 6.–5. 11. 2023	1836	27.552 €	28.734,79 €

6.	Struktura modernosti: procesi in iskanja Edvarda Ravnikarja (Struktura modernosti: iskanja Edvarda Ravnikarja; v potrjenem programu je bila pod tem imenom tudi razstava Iskanja v risbi, spoznanja v misli, Fragmenti iz zapuščine Edvarda Ravnikarja v CD, ravno tako niso bila deljena sredstva, zato so pri porabljenih sredstvih upoštevana sredstva obeh razstav).	MAO	30. 11. 2023– 31. 12. 2023; razstava bo odprta do 19. 5. 2024	1241	45.500 €	61.262,52 €
----	--	-----	---	------	----------	-------------

Gostovanja vaših razstav v drugih institucijah v letu 2023

Navodilo: vpišete gostovanje vaše razstave v drugi instituciji

Št.	Naslov razstave	Institucija	Kraj in država gostovanja	Termin (od-do)	Število evidentiranih obiskovalcev
1.	Slovenska predstavitev na 18. mednarodnem arhitekturnem bienalu v Benetkah (+/- 1 °C. V iskanju dobro uglašene arhitekture)	MAO, La Biennale di Venezia	Benetke, Italija	20. 5.–26. 11. 2023	285.000
2.	Jože Brumen, modernistični oblikovalec in umetniški erudit	Umetnostna galerija Maribor	Maribor, Slovenija	14. 4.–18. 6. 2023	1968
3.	Muzej v skupnosti	Dom starejših občanov Fužine	Ljubljana, Slovenija	15. 5.–4. 6. 2023	500
4.	Iskanja v risbi, spoznanja v misli, Fragmenti iz zapuščine Edvarda Ravnikarja	MAO, Cankarjev dom	Ljubljana, Slovenija	27. 10.–30. 11. 2023	6800
5.	Ljubljana au tournant du xxe siècle Art nouveau – Sécession Ljubljana/ Ljubljana na prelomu 20. stoletja – Secesijska Ljubljana	Les Halles Saint-Géry	Bruselj, Belgija	19. 10.–19. 11. 2023	2032
6.	Legu # Plečnik na razstavi Krasni nori svet, letna razstava projektov Fakultete za arhitekturo UL	Fakulteta za arhitekturo	Ljubljana, Slovenija	8. 6.–29. 6. 2023	500
9.	Plečnikova Ljubljana	Museo dell'Ara Pacis	Rim, Italija	17. 3. 2023	70
7.	Plečnikova Ljubljana	Palazzo in dell'Annunziata in Università degli Studi della Basilicata	Matera, Italija	1. 9.–24. 10. 2023	1850
8.	Plečnikova Ljubljana	TAD, Finlayson, Tampere	Tampere, Finska	29. 9.–6. 10. 2023	1730
10.	Legu # Plečnik	Urbanistični institut RS (UIRS)	Ljubljana, Slovenija	16. 11.–31. 12. 2023; razstava bo odprta do pomladi 2024	320

Projekti po pogodbah za zunanje naročnike v letu 2023

Št.	Naslov projekta	Naročnik	Termin (od-do)
1.	Krovno upravljanje Plečnikove dediščine – UNESCO	Ministrstvo za kulturo	1. 1.–31. 12. 2023
2.	ELES 3000	Naročnik: ELES d.o.o. Partnerja: ZOO Ljubljana in MOL Producent: MAO, CzK	2021–2024
3.	CROUZATOR: kreativni inkubator	Občina Slovenska Bistrica, oktober 2023–april 2024	Slovenija

Mednarodno sodelovanje – razstavnih projektov v letu 2023

Št.	Naslov projekta	Država	Termin (od-do)
1.	Retrotopia. Design for Socialist Spaces/Retrotopia. Oblikovanje za socialistične prostore	Nemčija	24. 3.–16. 7. 2023

Projekti financirani in sofinancirani iz sredstev EU

Št.	Naslov projekta	Nosilec projekta in trajanje projekta	Država
1.	Made In 2. 0	MAO, 1. 2. 2023–31. 10. 2025	Slovenija, Hrvaška, Srbija, Bosna in Hercegovina, Nemčija, Portugalska
2.	Distributed Design Platform	Institut d'Arquitectura Avancada de Catalunya, marec 2022–marec 2025	Španija, Slovenija, Francija, Nizozemska, Avstrija, Italija, Grčija, Nemčija, Danska, Islandija, Madžarska, Danska, Portugalska, Italija, Estonija, Irska
3.	Capacity2Transform	Primorski tehnološki park, marec 2023–februarja 2026	Slovenija, Hrvaška, Italija, Češka, Slovaška, Madžarska, Avstrija, Nemčija
4.	Center za kreativnost (do 31. 10. 2023) in Center za kreativnost 2.0 (obdobje upravičenih stroškov od 1. junija 2023 dalje)	Muzej za arhitekturo in oblikovanje, 2017-2023, 2023-2029	Slovenija
5.	CreaTourES	Urbanistični institut RS, 2020–2023	Italija, Grčija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Slovenija

6.	Rezidenca Culture Moves Europe	Muzej za arhitekturo in oblikovanje 19. 9.—15. 10. 2023	Nemčija, Slovenija
----	--------------------------------	---	--------------------

Pojasnila k realizaciji razstavnega programa (največ do 1.000 znakov brez presledkov):

Razstavo *Universum Plečnik – od delavnice do mita* smo postavili v Plečnikovem letu 2022 in se je zaključila v letu 2023. Namen razstave je bil pokazati nov, drugačen pristop do arhitekta in njegovega dela. Razstava je skozi obravnavo izbranih arhitektovih pristopov in s tematiziranjem kompleksnega odnosa med učiteljem in študenti reflektirala Plečnikovo bogato zapuščino in doslej manj izpostavljene teme. Plečnikova dediščina skupnostnih in javnih prostorov se je skozi arhivske načrte, makete, skice in fotografije razkrivala kot kompleksna in celostna vizija povezanega sveta in humanega prostora za družbo 21. stoletja. Ob izzidu istoimenske publikacije smo organizirali predstavitev knjige in diskurzivni dogodek z vabljenimi strokovnjaki.

Razstava o oblikovalki Janji Lap je bila prva pregledna monografska razstava ženske oblikovalke in arhitektke v Sloveniji. Gre za primer raziskovanja in razstavljanja pridobljenih zapuščin opusov slovenskih ustvarjalcev, kar razumemo v MAO kot temeljno poslanstvo. Še posebej, če gre za osebnosti, ki so kljub svojemu izrednemu doprinosu k slovenski dediščini, ostale spregledane.

Slovenska predstavitev na 18. mednarodnem arhitekturnem bienalu v Benetkah je kritično naslavljala vprašanje energetske učinkovitosti arhitekture. Z analizo objektov vernakularne arhitekture, ki vprašanje ekologije – za razliko od današnje arhitekturne prakse – naslavljajo celostno, kot inherenten del arhitekturne zasnove, so avtorji predlagali pet energetskih principov, ki so aktualni za arhitekturo 21. stoletja. Slovenski paviljon je imel velik mednarodni odmev, zato bomo vprašanja ekologije in arhitekture razvijali tudi v prihodnjih programih MAO.

Razstava *Struktura modernosti: Iskanja Edvarda Ravnikarja* je rezultat sistematične raziskave in digitalizacije novih pridobitev Ravnikarjevega arhiva. Pomen Ravnikarjeve zapuščine in odnos do arhitekturne dediščine je na razstavi aktualizirano v duhu 21. stoletja. Njegov izjemen opus je predstavljen z avtentičnim gradivom: originalnimi načrti in skicami, prvotnimi in na novo izdelanimi maketami, bogatim fotografskim in filmskim gradivom, pričevanji Ravnikarjevih sodelavcev ter z ohranjenim gradivom Ravnikarjevega poučevanja in raziskovanja. Razstava ne nudi pregleda celotnega opusa arhitekta, temveč s pomočjo izbranih projektov - uresničenih in neuresničenih - predstavlja kompleksnost razvoja, dilem, sprememb in usode nekaterih ključnih Ravnikarjevih del, kar bo izpostavljeno tudi v katalogu.

Razstavni projekt Muzej v skupnosti je nastal s sodelovanjem in soustvarjanjem posameznikov in institucij v soseski Nove Fužine. Arhitektura in oblikovanje sta bili točki povezovanja, muzej pa prostor izmenjave znanj in soustvarjanja ter okolje, kjer lahko odprto mislimo, sprašujemo, preizkušamo ideje, eksperimentiramo in debatiramo. Z razstavo smo prestopili meje muzeja in povezali javni prostor med sosesko in muzejem. Z dogodki smo omogočili dostopnost do muzejskih vsebin, vključevanje ranljivih skupin in medgeneracijsko sodelovanje. Projekt je bil zelo uspešen. Povezali smo večino fužinskih ustanov in stanovalce soseske vseh starosti. Razstavo, prireditve in dogodke je obiskalo več kot 5.500 obiskovalcev, kar je več kot tretjina prebivalcev Novih Fužin.

Monografska razstava *Jože Brumen: modernistični oblikovalec in umetniški erudit* je v letu 2023 gostovala v Umetnostni galeriji Maribor. Na razstavi je bilo prikazanih več kot 400 originalnih del z vseh področij, od oblikovanja celostnih grafičnih podob, knjig, plakatov do arhitekture, industrijskega oblikovanja, grafike in kiparstva. Predvsem zgodnejša dela se navezujejo na njegovo ustvarjanje v rojstnem mestu, zaradi česar je bilo še posebej pomembno, da je razstava gostovala v UGM.

CzK in MAO sta bila v letu 2022 povabljeni k sodelovanju in snovanju novega koncepta Trienala rokodelstva Koroške galerije likovnih umetnosti. MAO je bil soorganizator trienala. Konec leta je razstava gostovala tudi v Slovenskem etnografskem muzeju, v MAO pa smo predstavili del razstave, in sicer 10 izdelkov, ki so bili izbrani na razpisu, ki ga je izvedel CzK v okviru EU projekta Distributed Design z naslovom *Izdelovanje prihodnosti*. Razstava *Izdelovanje prihodnosti* naslavlja aktualno temo povezovanja sodobne oblikovalske produkcije in bogate kulturne dediščine rokodelstva kot vira navdiha

in idej za sodobno, inovativno, trajnostno ter lokalno proizvodnjo, ki temelji na naravnih materialih, tradicionalnih znanjih in spretnostih.

Muzej uporabne umetnosti v Berlinu je povabil MAO k sokuriranju razstave *Retrotopia. Oblikovanje za socialistične prostore*. Razstavljenih je bilo 30 originalnih in 19 reproduciranih del iz zbirke MAO. Razstava je obravnavala vlogo in vpliv oblikovanja v državah nekdanjega vzhodnega bloka in nekdanje Jugoslavije v obdobju med petdesetimi in osemdesetimi leti prejšnjega stoletja. Razstava je bila zelo odmevna, samo otvoritve se je udeležilo več kot 500 ljudi. MAO je skupaj s Skico Berlin in muzejem v Berlinu organiziral tudi spremljevalni dogodek, kustosinja pa je predavala na mednarodni konferenci *Made by Women*.

Organizaciji Urban in Visit.brussels sta ob praznovanju mesta Bruselj kot prestolnice evropske secesije 2023 pripravili program, ki je vključeval partnerje mednarodne mreže Réseau Art Nouveau Network (RANN). MAO je v sodelovanju z Veleposlaništvom RS v Bruslju, Ministrstvom za kulturo, MOL in ZVKDS pripravil razstavo z naslovom *Ljubljana na prelomu 20. stoletja – Secesijska Ljubljana*.

Priloge 28. bienala oblikovanja so bile v letu 2023 že dodobra v teku. Izbrana je bila kustosinja bienala Alexandra Midal, ki je bila v Sloveniji na večtedenskem študijskem obisku in je na podlagi pogovorov z deležniki pripravila koncept bienala. Pripravlja se prodorna razstava in produkcijska platforma, v okviru katere bodo ustvarjalci z različnih kreativnih področij pod vodstvom lokalnih in mednarodnih mentorjev razvijali nove projekte, ki povezujejo področja oblikovanja in arhitekture s turizmom, gospodarstvom in znanostjo.

MAO je odgovorni krovni upravljavec vpisanih del Jožeta Plečnika na Unescovem seznamu svetovne dediščine. Opravlja naloge usklajevanja posameznih lastnikov, upravljavcev, javnih ustanov in strokovnih teles, ki tvorijo sistem upravljanja spomeniškega območja, in je odgovoren za izvajanje skupnega načrta upravljanja v skladu z odločitvami Unescovega Odbora za svetovno dediščino. V letu 2023 je bila osrednja naloga priprava periodičnega poročila za Unescov Center za svetovno dediščino. Tomaž Štoka se je kot član slovenske delegacije udeležil 45. razširjenega zasedanja Unesco Odbora za svetovno dediščino v Riyadhu, ki je bilo zelo uspešno. Odbor je na zasedanju potrdil spremembo Unescovega spomeniškega območja del Jožeta Plečnika v Ljubljani. Nova, razširjena vplivna območja posameznih komponent in dodano širše vplivno območje v jedru Ljubljane pomenijo krepitev sistema varovanja.

Pojasnila k projektom, ki so financirani ali sofinancirani iz sredstev EU:

V letu 2023 smo začeli z izvajanjem evropskega projekta Made In 2.0, ki ga MAO kot vodilni partner izvaja skupaj še z devetimi partnerji iz šestih držav. Začeli in zaključili smo tudi prvo fazo projekta, ki se nanaša na mapiranje rokodelstva. Rezultati mapiranja so objavljeni na novi spletni strani MADE IN platforme, ki je tudi nastala v letu 2023. V Benetkah smo se tudi udeležili podelitve nagrade Evropske unije za kulturno dediščino European Heritage Awards/Europa Nostra Awards, ki jo je prejela prva edicija projekta *Made In: pripovedi obrti in oblikovanja* v kateri je bil MAO eden od šestih partnerjev.

MAO je bil priključen projektu CreaTourES, ki je bil namenjen spodbujanju kreativnega turizma z novimi izkustvenimi in trajnostnimi potmi. Pripravili smo razširjeno kulturno turistično pot Mostovi in nabrežja Ljubljane: »Where river goes, there I wanna be«, ki povezuje središče mesta s soseseo Fužine. Razvita je bila aplikacija in izdana zloženka.

S projektom »Nacionalna platforma – Center za kreativnost« je v letu 2023 CzK 2.0 uradno prevzel vlogo krovnega nacionalnega koordinatorja kreativnega sektorja v Republiki Sloveniji in nacionalne vstopne točke za povezovanje s tem sektorjem. Ekipa Centra za kreativnost je v obdobju med CzK 1.0 in CzK 2.0 začela z izvajanjem več evropskih projektov in strateških partnerstev.

Distributed Design Platform združuje 17 evropskih organizacij s področja oblikovanja, distribucije in produkcije, ki ga financira Evropska unija s pomočjo sklada Creative Europe. Capacity2Transform se ukvarja s spodbujanjem zelenega in digitalnega prehoda za konkurenčnost Srednje Evrope.

V sklopu projekta ELES 3000 je CzK izvedel javni natečaj ELES 3000 za ustvarjalni projekt v javnem prostoru. CROUZATOR: kreativni inkubator pa je projekt, ki ga CzK izvaja z Občino Slovenska Bistrica

Navodilo za vpis v tabele **Spremljevalni programi**:- če je izvajate isti program (za npr. prvo in drugo triado oz. različne ciljne publike) program vpisujete le enkrat (npr. ali k prvi ali k drugi triadi - odvisno od povezave z učnimi načrti in/ali zahtevnosti vsebine programa)

Spremljevalni programi za otroke v letu 2023				
Št.		Število pripravljenih programov	Od tega število novih programov v letu 2023	Število obiskovalcev
1.	Programi za predšolske otroke (vodstva in delavnice v MAO, medgeneracijsko povezovanje, Srečališče – Muzej v Skupnosti)	22	16	485
2.	Programi za osnovnošolce (vodstva in delavnice vezane na razstavn program)	20	14	749
3.	Vodeni ogledi po Ljubljani za šole: Plečnikova Ljubljana, Secesijska Ljubljana, Nabrežja in mostovi Ljubljanice	4	/	440
4.	Mednarodni muzejski dan – ustvarjalne delavnice	2	2	109
5.	Plečnikov dan: vodeni ogledi, delavnice, ustvarjanje Plečnikovih arhitektur z Lego kockami	7	7	712
6.	Poletna muzejska noč – ustvarjalne delavnice, sejem, koncert in dogodki v MAO in v MAO parku	5	5	132
7.	Poletna mala šola arhitekture	15	13	110
8.	Ta veseli dan kulture: vodstvo po razstavi in Lego ustvarjalna delavnica za vse generacije	1	1	36
9.	Prilagojen program za otroke – ranljive skupine: (vključuje program Muzeja v skupnosti – medgeneracijske produkcijske delavnice s soudeležbo zaključenih skupin otrok iz CONA Fužine, CONA Most, CONA Centr in CONA Polje).	8	8	83
10.	Rojstni dan v MAO	4	2	46
11.	Programi dostopni po spletu MiniMao igrarije: https://mao.si/arhiv-dogodkov/ https://mao.si/mladi-obiskovalci/	13	2	439
SKUPAJ		101	70	3.341
Navedite naslove treh najbolj obiskanih programov, razstavn projekt katerega spremlja program in število obiskovalcev:				
Naslov programa		Naslov razstave katero spremlja program		Število obiskovalcev
Poletna mala šola arhitekture, 21.–25. 8. 2023		<i>Zakaj je vaza podobna hiši? Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap in Ravnikarjevo leto</i>		110
Plečnikov dan: vodeni ogledi, delavnice, ustvarjanje Plečnikovih arhitektur z Lego kockami		<i>Universum Plečnik: Od delavnice do mita in LEGO # Plečnik</i>		712
Programi za osnovnošolce (vodstva in delavnice vezane na razstavn program)		Na vseh razstavah v letu 2023		749

Spremljevalni programi za mlade v letu 2023				
Št.	Naslov programa	Število pripravljenih programov	Od tega število novih programov v letu 2023	Število obiskovalcev

1.	Programi za srednješolce: vodstva in delavnice	12	8	321
2.	Programi za študente: vodstva in delavnice	21	12	315
3.	somentorstva študentom in dijakom – seminarske, diplomske naloge, raziskovalne naloge	7	7	16
4.	LEGO # Plečnik, sodelovanje s Fakulteto za arhitekturo: 10 delavnic v okviru seminarja na temo Plečnika.	10	10	385
5.	Mednarodni muzejski dan, 18. Maj 2023	1	1	44
6.	Ali vas muzej dolgočasijo? Razvoj družbene inovacije s študenti Filozofske fakultete	18	18	144
7.	Medgeneracijske delavnice v okviru programa Muzej v skupnosti: izdelava grafitov, mozaikov, filcanje, izdelava mil, tabelne igre ...	12	10	180
8.	Poletna muzejska noč – ustvarjalne delavnice, sejem, koncert in dogodki v MAO in v MAO parku	2	2	46
9.	Ta veseli dan kulture: vodstvo po razstavi in Lego ustvarjalna delavnica za vse generacije	1	1	41
10.	Prilagojen program za mlade – ranljive skupine (vključuje program Muzeja v skupnosti – medgeneracijske produkcijske delavnice s soudeležbo zaključenih skupin mladih iz CONA Korak in Produkcijske šole Nove Jarše).	12	10	120
11.	Programi dostopni po spletu https://mao.si/arhiv-dogodkov/ https://mao.si/mladi-obiskovalci/	2	0	200
SKUPAJ		98	79	1.812
Navedite naslove treh najbolj obiskanih programov, razstavnih projektov katerega spremlja program in število obiskovalcev				
Naslov programa		Naslov razstave katero spremlja program		Število obiskovalcev
LEGO # Plečnik, sodelovanje s Fakulteto za arhitekturo: 10 delavnic v okviru seminarja na temo Jožeta Plečnika		<i>Universum Plečnik: Od delavnice do mita in razstava LEGO # Plečnik</i>		385
Programi za srednješolce, vodstva in delavnice		<i>Universum Plečnik: Od delavnice do mita, LEGO # Plečnik in Struktura modernosti: iskanja Edvarda Ravnikarja</i>		321
Medgeneracijske delavnice v okviru programa Muzej v skupnosti: izdelava grafitov, mozaikov, filcanje, izdelava mil, tabelne igre ...		Muzej v skupnosti		180

Spremljevalni programi za odrasle v letu 2023				
Št.	Naslov programa	Število pripravljenih programov	Od tega število novih programov v letu 2023	Število obiskovalcev
Programi za odrasle				
1.	Arhitektura v živo	9	9	268
2.	Nedeljska vodstva (Nedelja v MAO)	18	15	358
3.	Vodeni ogledi gradu Fužine	9	2	36
4.	Mednarodni muzejski dan	1	1	33

5.	Ta veseli dan kulture: vodstvo po razstavi in Lego ustvarjalna delavnica za vse generacije	1	1	111
6	Poletna muzejska noč – vodstva, ustvarjalne delavnice, sejem, koncert in dogodki v MAO in v MAO parku	6	5	273
7.	LUV FEST na gradu Fužine: Prešeren, Valentin in Cvetje v jeseni!	1	1	14
8.	Svetovni dan Art Nouveau	1	1	32
9.	Mednarodni teden mobilnosti: sprehod od gradu Fužine do gradu Kodeljevo, s kolesom ob Ljubljani od Fužin do Špice ...	3	3	67
10.	Muzej v skupnosti: medgeneracijske delavnice Sreda v MAO parku, Srečališče, tematski dnevi ...	31	31	729
Izvedba simpozijev/seminarjev				
11.	Predstavitve knjige <i>Moč tekstila</i> in delavnica Jasmine Ferček in Tjaše Bavcon	1	1	40
12.	Pogovor ob izdaji znanstvene monografije <i>Zakaj je vaza podobna hiši? Od sistemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap</i>	1	1	38
13.	Pogovor ob izdaji kataloga <i>Universum Plečnik: Od delavnice do mita</i> in okrogla miza Plečnikov javni prostor, vrednost ali vrednota?	1	1	40
14.	Strokovno izobraževanje in predstavitve priročnika <i>Trajnostna kulturna produkcija</i> , ki je bil razvit v okviru produkcijske platforme 27. bienala oblikovanja, <i>BIO 27 Supervernakularno – Oblikovanje za regenerativno prihodnost</i> .	1	1	45
15.	Predstavitve in Okrogla miza Made In: Prihodnost rokodelstva in njegovo povezovanje z oblikovanjem	1	1	40
16.	Ali vas muzeji dolgočasijo? Socialna inovacija pri interpretaciji dediščine za bolj vključujoče muzejske prakse	1	1	35
Prilagojen program za odrasle – ranljive skupine				
17.	Vodstva za zaključene ranljive skupine (vključuje program Muzeja v skupnosti, pri katerem je sodeloval Dom starejših občanov Fužine)	7	7	93
18.	Demenci prijazna točka – več čutne delavnice	5	2	57
19.	Srečališče – srečanja s stanovalci Doma starejših občanov Fužine in skupino vključenih v dnevno varstvo.	8	8	230
20.	Programi dostopni po spletu https://mao.si/zbirke/ https://mao.si/arhiv-dogodkov/	2	0	2569
SKUPAJ		108	92	5.108
Navedite naslove treh najbolj obiskanih programov, razstavnih projektov, katerih spremlja program in število obiskovalcev				
Naslov programa		Naslov razstave, katero spremlja program		Število obiskovalcev
Srečališče – medgeneracijska srečanja s stanovalci Doma starejših občanov Fužine, skupino vključenih v dnevno varstvo, predstavniki iz skupnosti ter otroci iz vrtca in osnovne šole. Skupno število udeležencev vseh starosti: 888 (230 ranljive skupine, 181 odrasli, 477 otroci)		Muzej v skupnosti		411
Arhitektura v živo: problemsko zastavljena vodstva po Plečnikovi in Ravnikarjevi arhitekturi, njeni umestitvi v mestno tkivo in odnosu do dediščine.		<i>Univerzum Plečnik: Od delavnice do mita</i> in		268

	<i>Struktura modernosti: iskanja Edvarda Ravnikarja</i>	
Sreda v MAO parku: medgeneracijske delavnice, kot ogrodje za razpravo o arhitekturi, oblikovanju, javnem prostoru in povezovanju muzeja s sosesko	Muzej v skupnosti	729

Spremljevalni programi za družine v letu 2023				
Št.	Naslov programa	Število pripravljenih programov	Od tega število novih programov v letu 2023	Število obiskovalcev
1.	Nedelja v MAO – vodstvo po razstavi in ustvarjalna delavnica za otroke	18	15	485
2.	Kulturni praznik – program za odrasle in MiniMao igrarije za otroke	1	1	204
3.	Svetovni dan družine – delavnice, nastopi, koncert in predstavitev fužinskih ustanov. V okviru programa Muzej v skupnosti.	9	9	315
4.	Mednarodni muzejski dan – kombinacija vodstva po razstavi za odrasle in ustvarjalna delavnica za otroke	1	1	30
5.	Plečnikov dan v MAO (medinstitucionalno povezovanje)	1	1	712
6.	Mednarodni muzejski dan (skupaj)	1	/	186
7.	Muzej v skupnosti (program ob razstavi za družine in medgeneracijsko povezovanje)	8	8	129
8.	Poletna muzejska noč v MAO (vodstva, delavnice za odrasle in otroke...)	13	12	84
9.	Ta veseli dan kulture: vodstvo po razstavi in Lego ustvarjalna delavnica za vse generacije	1	1	177
10.	Fužinetlon	1	/	250
11.	Veseli december v ČS Moste (tržnica Moste)	1	/	250
12.	Programi dostopni po spletu po spletu MiniMao igrarije: https://mao.si/arhiv-dogodkov/ https://mao.si/mladi-obiskovalci/	13	2	639
SKUPAJ		62	41	3.694
Navedite naslove treh najbolj obiskanih programov, razstveni projekt katerega spremlja program in število obiskovalcev				
Naslov programa		Naslov razstave katero spremlja program		Število obiskovalcev
Plečnikov dan v MAO (medinstitucionalno povezovanje)		<i>Universum Plečnik: Od delavnice do mita</i>		712
Nedelja v MAO – vodstvo po razstavi in ustvarjalna delavnica za otroke		vse razstave v letu 2023		485
Poletna muzejska noč v MAO (vodstva, delavnice za odrasle in otroke...)				494

Kratka pojasnila k realizaciji spremljevalnih programov (največ do 1.000 znakov brez presledkov)

V letu 2023 smo za različne ciljne javnosti izvedli 307 dejavnosti. Spremljevalni programi so se večinoma navezovali na aktualne razstave, poleg tega pa smo izvedli tudi vrsto dogodkov, ki so krepili zavedanje o arhitekturi in oblikovanju v skupnosti, spodbujali razpravo o posegih in problematikah v mestu ali pa so temeljili na odpiranju muzeja navzven in zagotavljanju dostopnosti zbirk in vsebin MAO. Posebno pozornost smo namenili razvoju občinstva in pripravi novih programov za ranljive skupine.

Ob razstavi *Universum Plečnik: Od delavnice do mita* smo se medinstitucionalno povezali in pripravili brezplačen Plečnikov dan za družine, ki je beležil rekordno število udeležencev. Samo v MAO je bilo v dopoldanskem času 712 obiskovalcev. Skozi teme na razstavi *Universum Plečnik: Od delavnice do mita* in *Struktura modernosti: iskanja Edvarda Ravnikarja* smo se navezali na maturitetna gradiva. S Fakulteto za arhitekturo smo izvedli serijo delavnic in razvili nov program, ki je Plečnikovo dediščino približal kar najširši javnosti, še posebej mladim in družinam. Razstavno gradivo (načrti in makete) so služile kot izhodišče projekta LEGO # Plečnik, kjer smo se povezali MAO, UIRS in FA. Orodje za razmišljanje o arhitekturi in urbanizmu so bile kocke Lego. Projekt je prerasel v samostojno razstavo in delavnice za učence in dijake, ki so temeljile na prenosu znanj in popularizaciji dediščine.

Vodeni ogledi po razstavah, delavnice, tematski dnevi in ogledi arhitektur v živo so bili zelo dobro obiskani. Ogleda smo problemsko zastavili. Vodstva smo zaključili z debato, s katero smo želeli spodbuditi razpravo o pomenu dediščine in njenega varovanja. V sklopu programa namenjenega predšolski in šolski mladini smo nadgradili že uveljavljene programe s tematskimi delavnicami, ki smo jih objavili tudi na spletu in tako omogočili njihovo širšo dostopnost.

V okviru razstavnega projekta *Muzej v skupnosti* smo pripravili pester spremljevalni program, ki je temeljil na medgeneracijskem sodelovanju, soustvarjanju in participaciji. V okviru projekta smo izvedli tri prostorske intervencije, dve celodnevni prireditvi z različnimi dejavnostmi in predstavitev ustanov, ter 31 dogodkov in delavnic, pri čemer je vse, kar smo ustvarili, izšlo iz skupnosti same. Dogodki so predstavljali ogrožje s pomočjo katerega smo se s prebivalci Fužin pogovarjali o temah našega vsakdana, o arhitekturi in oblikovanju ter o tem kaj nam pomeni javni prostor in kako ga uporabljamo. Projekt je bil izjemno uspešen. Povezali smo večino fužinskih ustanov in stanovalce soseske vseh starosti. Razstavo, prireditve in dogodke je obiskalo več kot 5.500 obiskovalcev, kar je več kot tretjina prebivalcev Novih Fužin.

Realizacija promocijske in komunikacijskih dejavnosti muzeja (največ do 1.000 znakov brez presledkov)

Promocijske dejavnosti smo izvajali s poudarkom na aktualnem programu dogodkov in razstav. Dejavnosti muzeja smo promovirali preko vseh obstoječih kanalov: spleta in družbenih omrežij, posebno pozornost pa smo posvetili promociji preko klasičnih medijev ter uredniški in novinarski podpori, kar nam je prineslo dobre rezultate. Za prepoznavnost slovenskega paviljona na Beneškem arhitekturnem bienalu smo zabeležili 308 objav (204 objav na spletnih portalih, 59 v tiskanih medijih, 12 objav na radiju, 8 na televiziji ter 25 objav v okviru tiskovnih agencij). Pokritost družinskega Plečnikovega dne je bila: 1 objava na TV (oddaja Dobro jutro), 1 objava na Radiu 1, 4 objave v tiskanih medijih (Delo, Dnevnik, ...), 21 objav na spletnih portalih ter 3 v okviru tiskovnih agencij. Razstava *Zakaj je vaza podobna hiši? Od sistemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap* je zabeležila 50 objav (2 RTV, 9 tisk, 39 internet). Razstava *Universum Plečnik: Od delavnice do mita* je v letu 2023 zabeležila 208 objav v medijih (8 tisk, 195 internet, tiskovne agencije 5; objave na RTV so bile že decembra 2022 in niso vštete). *Muzej v skupnosti* je zabeležil 48 objav v medijih (tisk 1, TV 2 in 45 objav na spletnih portalih). V okviru leta posvečenega Edvardu Ravnikarju smo pridobili dva medijska sponzorja, časopis Dnevnik ter oddajo Ambienti. Skupaj je bilo v klasičnih medijih z omembo Muzeja za arhitekturo in oblikovanje zabeleženih 361 objav (82 tisk, 11 radio, 9 TV, 244 spletni portali, 15 tiskovne agencije).

Posredovanje informacij o kulturni dediščini – izdajanje publikacij: katalogov, vodnikov in periodika v letu 2023

	Naslov publikacije	Avtor	Navedite naslov razstave katero spremlja publikacija	Naklada	Cena / Število prodanih izvodov	Skupaj porabljen a sredstva (€)
1	Universum Plečnik: Od delavnice do mita/Between Workshop and Myth	Tomaž Štoka, Miloš Kosec, Bogo Zupančič	Universum Plečnik: Od delavnice do mita	700	36 eur / 73 prodanih izvodov	12.667 €

2	Zakaj je vaza podobna hiši? Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap	Barbara Predan, Špela Šubic	Zakaj je vaza podobna hiši? Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap	200	28 eur / 26 prodanih izvodov v MAO, 34 pa ALUO in Društ. Pekinpah	8.410€
3	Zakaj je vaza podobna hiši? Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap – ponatis	Barbara Predan, Špela Šubic	Zakaj je vaza podobna hiši? Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap	100	28 eur	2.065 €
4	Janez Korošin: ljudje in krajine: črno-bele fotografije 1960-2015	Primož Lampič	Razstava bo na ogled od 21. 3–26. 5. 2024	300	36 eur (knjiga šla v prodajo v letu 2024)	8.327 €
skupaj						31.469 €

Pojasnila k realizaciji izdajanja publikacij (največ do 1.000 znakov brez presledkov):

Publikacija ob razstavi *Universum Plečnik: Od delavnice do mita* z dodatnim gradivom obravnava izbrane arhitektove pristope in s tematiziranjem kompleksnega odnosa med učiteljem in študenti reflektira bogato zapuščino Jožeta Plečnika in doslej manj izpostavljene teme. Sporočilo knjige ne poudarja zgolj zgodovinske izjemnosti Plečnikove dediščine, ampak proizvaja hotenje po artikuliranju in varovanju vrednot Plečnikove dediščine in željo po ustvarjanju bolj humanega javnega prostora.

Znanstvena monografija *Zakaj je vaza podobna hiši?* je prva, ki sistematično in izčrpno obravnava delo in življenje oblikovalke in arhitektke Janje Lap. Knjiga osvetljuje spregledane vidike njenega dela in življenja, hkrati pa opozarja na do sedaj nepoznane temelje slovenskega raziskovanja na področju oblikovanja. Monografija je izšla v sodelovanju z Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje in Društvom Pekinpah. Skupna naklada 200 izvodov se je razdelila med partnerje glede na finančni vložek. MAO je dobil 90 izvodov, od tega je bilo 64 izvodov razdeljenih (avtorski izvodi, sodelavci pri projektu, obvezni izvod publikacije, knjižnica, arhiv). Ker je prvotna naklada kataloga v MAO pošla, je bil pripravljen ponatis, ki ga je sofinanciral ALUO.

MAO je v sozaložništvu z Galerijo Photon izdal monografsko publikacijo o fotografu Janezu Korošinu, ki je od leta 1968 deloval v Fotogrupi Ljubljana Šolt, ki je združevala nekatere izmed najvidnejših fotografov tistega časa. Knjiga pomembno prispeva k prepoznavanju avtorja, ki je prejel številna domača in mednarodna priznanja in nagrade. Ker je knjiga izšla konec leta 2023 bomo promocijo, ob manjši razstavi del fotografovih iz zbirke MAO, izvedli v začetku leta 2024.

A Century of the Poster je izdaja prevoda knjige *Stoletje plakata*, ki je razprodana. Prevod je bil narejen leta 2018. V letu 2023 je nastala zamuda pri urejanju lekture angleškega prevoda ter pri oblikovanju, zato smo morali tisk prestaviti v leto 2024. Knjiga je že skoraj pripravljena za tisk in bo izšla predvidoma marca 2024. Dogovorjeni smo tudi že z izbrano tiskarno, ki je ponudila najugodnejšo ponudbo in bo knjigo natisnila v 300 izvodih. Knjigo bo v mednarodnem prostoru distribuirala Idea books iz Amsterdamu.

**Število uporabnikov / strank
Zbirka/arhiv, dokumentacija, fototeka, ...**

74

III. ODKUPI PREDMETOV PREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Odkupi premične kulturne dediščine			
Pridobljen predmet – odkup gradiva	Število	Cena (v €)	Financer *
Zapuščina arhitektov Ivana Kocmuta in Magde Kocmut, Fotografije, dokumenti, knjige	30	465 €	MK
Risbe arhitekta Cirila Tavčarja, 49 risb in skic (ok. leta 1930, različne dimenzije, tehnike: svinčnik, akvarel, tuš)	49	490 €	MK
Risba Slavka Pengova, portret arhitekta Vinka Glanza, 1935, svinčnik na papirju, 30x43 cm	1	700 €	MK
307 originalnih risb, skic in načrtov arhitekta Cirila Tavčarja iz obdobja okoli 1930	307	4.609 €	MK
Fotografije Tomaž Kočar	150	465 €	MK
Oton Jugovec – predmeti, pohištvo	4	7.000 €	MK
SKUPAJ	541	13.729 €	
Od tega odkupi del še živečih avtorjev	/		

**(vpiše se MK, drugi proračunski viri, sponzorji, donacija, lastna sredstva)*

Pojasnila k realizaciji izvajanja odkupov premične kulturne dediščine (največ do 500 znakov brez presledkov):

V letu 2023 je MAO odkupil 30 del (načrti, fotografije, dokumenti, tipkopisi) zapuščine modernističnih arhitektov Magde Kocmut in Ivana Kocmuta. V dveh odkupih smo pridobili tudi 356 del (49 risb in skic ter v drugem odkupu še 307 risb, skic in načrtov) iz medvojnega obdobja (30. let 20. stoletja) arhitekta Cirila Tavčarja. Vsa dela smo tudi že inventarizirali. Odkupili tudi portret Vinka Glanza, delo umetnika Slavka Pengova in štiri kose pohištva arhitekta Otona Jugovca, ki sodi med osrednje figure slovenske modernistične arhitekture. Ob njegovih arhitekturnih načrtih so kosi pohištva, ki smo jih uvrstili v zbirko, zelo pomembni za predstavitev oblikovanja interierjev tega avtorja in predstavitev interierjev druge polovice 20. stoletja v Sloveniji. Od zbiralca ing. Tomaža Kočarja smo za fotografsko zbirko odkupili 150 ateljejskih fotografskih portretov (vsak prib. 7 cm x 5 cm) iz zadnje tretjine 19. in začetka 20. stoletja.

Pojasnila k realizaciji nalog digitalizacije po izdanih odločbah in ocena učinkovitosti porabe dodeljenih proračunskih sredstev za izvajanje nalog javne službe:

V letu 2023 smo s pomočjo dodatnega financiranja v sklopu digitalizacije v celoti realizirali načrtovano digitalizacijo gradiva iz zapuščine arhitekta Edvarda Ravnikarja. Z dodatno finančno pomočjo nam je bila omogočena dodatna pogodbeno zaposlitev ter s strani zunanje strokovne službe, kakovostna izvedba reproduciranja arhiva. Skupno je bilo v muzejsko podatkovno bazo Kronos, ki vključuje inventarizacijo, akcesijo, fototeko, slikovno in tekstovno dokumentacijo, digitaliziranih 2197 enot gradiva.

Dodatek:

A. PROSTORI

Podatki o količini m ² novo pridobljenih prostorov v letu 2023		
Naslov:	Površina (m ²):	Namembnost (depoji, razstavni prostor, delavnice, uprava...)
SKUPAJ		

Zbirnik prostorov za izvajanje dejavnosti v letu 2023 <i>Navodilo:</i> skupna površina prostorov v m ² naj se ujema s tabelo »Popis objektov in prostorov«	Površina v m ²
Razstavniki prostori za stalne razstave	/
Razstavniki prostori za občasne razstave	465
Prostori za poslovno dejavnost	370
Prostori kustodiatov in dokumentacije	350
Prostori za namen izvajanja vsebin spremljevalnih pedagoško/andragoških programov	136
Konservatorsko-restavratorske delavnice	/
Knjižnica	50
Dislocirane enote – razstavna dejavnost	/
Depoji	139
Muzejska trgovina	40
Drugo	185
SKUPAJ površina prostorov za vse dejavnosti	1970

B. INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME

Investicijsko vzdrževanje s sredstvi MK – realizacija po odločbi za leto 2023		
Namen	Višina namensko odobrenih sredstev MK	Porabljena višina sredstev
vzdrževanje grajskega parka (odločba št. 62100-2/2022-3340-31, 13. 6. 2023)	5.000,00 €	5.270,70 €
popravilo strehe in žlebov (odločba št. 62100-2/2022-3340-31, 13. 6. 2023)	3.500,00 €	5.844,97 €
sanacija (utrditve in nasutje) dvorišča, strojne instalacije (črpališče), električne instalacije (vzdrževanje, menjava dotrajanih instalacij in električne omarice), dopolnitev manjkajočih funkcionalnih elementov (varnostno označevanje, sončna zaščita, delna menjava sistema osvetlitve, popravilo vodovod), sanacija in popravilo stavbnega pohištva, dodatna sanacija žlebov in vzdrževanje parka, sanacija in pleskanje stenskih površin notranjih prostorov (prtiličje, komunikacije, razstavniki, poslovni prostori) in arkadnega hodnika, sanacija in vzdrževanje zunanjšega kamitega tlaka in notranjih opečnih tlakov), nadzor nad deli in čiščenje po vzdrževalnih delih. (odločba št. 62100-2/2022-3340-51, 16. 10. 2023)	93.513 €	93.580,08
	102.013 €	104.695,75 €
SKUPAJ		

Pojasnila k realizaciji investicijskega vzdrževanja (največ do 500 znakov brez presledkov):

Z izvedbo smo v zadostili ciljem, ki so bili navedeni v dokumentu *Novelacija investicijskega programa* (datum: 11. 10. 2022): sanirali smo stanje strehe in žlebov na problematičnih mestih, uredili smo grajski park in dvorišče, sanirali in uredili smo dotrajane talne (kamnite in opečne) in stenske površine (arkadni hodnik, notranji prostori), zagotovili smo delovanje ključnih instalacijskih elementov (električna omarica, fekalno črpališče) in sanirali smo dotrajane lesene dele stavbnega pohištva in opreme. Zagotovili smo tudi manjkajoče funkcionalne elemente (v korigiranem obsegu zaradi dobavnih rokov akustičnega tekstila), ki so bistveni za delovanje muzeja kot so zaščita na oknih, varnostne table in varnostno označevanje in menjava nevarnih delov sistema osvetlitve.

Nakup opreme s sredstvi MK – realizacija po odločbi za leto 2023		
Namen	Višina namensko odobrenih sredstev MK	Porabljena višina sredstev
a) Oprema za vzpostavitev in izboljšanja sistema varovanja. Skupaj porabljeno: 3.157,43 €, od tega za:		
1. ognjevarne omare za hrambo dokumentacije, kovinske omare (odločba št. 62100-2/2022-3340-31, 13. 6. 2023)	7.000	3.157,43
2.		
3.		
b) Oprema za ureditev depojev. Skupaj porabljeno: _____ €, od tega za:		
1.		
2.		
3.		
c) Oprema za konservatorsko-restavratorske delavnice. Skupaj porabljeno: _____ €, od tega za:		
1.		
2.		
3.		
d) Oprema za delovni proces digitalizacije. Skupaj porabljeno: 21.029,19 €, od tega za:		
1. strežnik in nadgradnja strežniške varnosti (delovne postaje, interna telefonija) (odločba št. 62100-2/2022-3340-31, 13. 6. 2023)	20.000 €	21.029,19 €
2.		
3.		
e) Oprema za razstave. Skupaj porabljeno: €, od tega za:		
1.		
2.		
3.		
f) Oprema za ureditev prostorov za izvajanje pedagoško/andragoških vsebin. Skupaj porabljeno: 1.485,57 €, od tega za:		
1. zložljive mize za izvajanje delavnic in dogodkov (odločba št. 62100-2/2022-3340-31, 13. 6. 2023)	3.000 €	1.485,57 €
2.		
3.		
g) Drugo (navedite). Skupaj porabljeno: 1.871,85_ €, od tega za:		
1. protipoplavna zaščita za vrata		1.681,24_ €
2. lestev		190,71 €
SKUPAJ VSE POSTAVKE PORABLJENO	30.000 €	27.544,14 €

Pojasnila k realizaciji nakupa opreme (največ do 500 znakov brez presledkov):

Z realizacijo smo v zadostili vsem ciljem, saj smo zagotovili varen in zmožljiv strežniški sistem ter z njim povezano menjavo zastarelih delovnih postaj in internega sistema komunikacij, zagotovili smo opremo za izvajanje delavnic (zložljive mize) ter primerne kovinske omare za hrambo dokumentov in predmetov. Poleg tega smo zaradi poplavne nevarnosti kupili tudi protipoplavna zaščitna vrata in s tem zagotovili varnost hrambe muzejskega gradiva, ki se nahaja v edinem klimatiziranem depoju v bližini reke.

Investicijsko vzdrževanje in nakup opreme iz drugih virov

Namen	Vir	Porabljena višina sredstev
SKUPAJ		

C. ZAPOSLENI

Število zaposlenih po področjih dejavnosti muzeja na dan 1.1.2023				
Dejavnost		Financer MK	Drugi viri	SKUPAJ
Poslovna dejavnost	Direktor	1		1
	Pomočnik direktorja		1	1
	Služba za komunikacije	1		1
	Finančni delavci			
	Administrativni delavci	1	1	2
SKUPAJ – poslovna dejavnost		3	2	5
Tehnična služba	Tehnični delavci (vzdrževalec, vratar, receptor, hišnik, varnostnik, kurir, čistilec)	1	2	3
	Informatik, dipl. informatik, sistemski inženir, inženir			
SKUPAJ – Tehnična služba		1	2	3
Strokovna dejavnost	Kustosi	10		10
	Konservatorji, restavratorji			
	Drugi strokovni delavci	1		1
SKUPAJ - Strokovna dejavnost		11		11
VSI SKUPAJ (poslovna dejavnost, tehnična služba, strokovna dejavnost)		15	4	19

Število zaposlenih glede na vrsto zaposlitve na dan 1.1.2023	Strokovni delavci	Tehnična služba in informatika	Uprava	SKUPAJ
a) Redno zaposleni za nedoločen čas:	10	3	5	19
• od tega s krajšim delovnim časom:				
b) Število zaposlenih za določen čas:	1		3	4
• od tega s krajšim delovnim časom:				
c) Občasno, projektno zaposleni po podjemni pogodbi (število izvajalcev na dan 3.1.2023)				8
• Skupno število vseh sklenjenih podjemnih pogodb v letu 2023				
• Od tega število sklenjenih podjemnih pogodb z osebami statusom samozaposlenega v kulturi v letu 2023				
d) Občasno, projektno zaposleni po pogodbi o avtorskem delu				
• Skupno število sklenjenih avtorskih pogodb v letu 2023				24

<ul style="list-style-type: none"> • Od tega število sklenjenih avtorskih pogodb z osebami s statusom samozaposlenega v kulturi v letu 2023 				21
e) Študentsko delo (število izvajalcev na dan 3.1.2023)				
<ul style="list-style-type: none"> • Skupno število vključenih študentov v študentsko delo v letu 2023 				27
<ul style="list-style-type: none"> • Skupno število opravljenih ur študentskega dela v letu 2023 				3662
f) Prostovoljci, neplačani delavci (število izvajalcev na dan 3.1.2023)				
<ul style="list-style-type: none"> • Skupno število prostovoljcev v letu 2023 				4
<ul style="list-style-type: none"> • Skupno število opravljenih ur prostovoljnega dela v letu 2023 				1512
Število vključenih izvajalcev v javna dela v letu 2023				
Število prvih zaposlitev - po zaključku študija				

Število zaposlenih v muzeju glede na starost		
Navodilo: vpiše se stanje zaposlenih, ki jih financira MK na dan 1.1.2023		
starostni razredi	število vseh zaposlenih	število zaposlenih - strokovna dejavnost
do 29 let	/	/
od 30 do 39 let	2	2
od 40 do 49 let	4	2
od 50 do 59 let	6	6
nad 60 let	3	1
SKUPAJ	15	11
Povprečna starost zaposlenih strokovnih delavcev		50,33

D. DOSTOPNOST DO PREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Dostopnost do kulturne dediščine gibalno in senzorno oviranim osebam – novosti v letu 2023 (prosimo odgovorite na kratko):

Zagotavljanje dostopnosti do grajenega okolja oz. do objektov v katerih se opravljajo naloge javne službe:

Pritlični prostori MAO so dostopni za vse obiskovalce. Razlike v nivoju prostorov za gibalno ovirane rešujemo s premičnimi klančinami, težje dostopni pa so razstavni prostori v prvem nadstropju, saj muzej nima dvigala. Ravno tako nimamo prilagojenih sanitarij za gibalno ovirane.

Zagotavljanje dostopnosti do razstav/ spremljevalnih programov/ informacij:

V letu 2023 smo namenili posebno pozornost pripravi novih programov za ranljive skupine. Problem z arhitektonskimi ovirami v MAO smo reševali z dejavnostmi v Domu starejših občanov Fužine, v MAO parku, na MAO dvorišču in v delu muzeja, ki je dostopen gibalno oviranim. Razstavni projekt Muzej v skupnosti je bil zasnovan z namenom omogočanja dostopnosti do vsebin muzeja ranljivim skupinam ter gibalno in senzorno oviranim osebam, ki so pri ustvarjanju razstave tudi sodelovali.

Sistem podpore delodajalcem, ki zaposlujejo invalide/ali imate zaposlene tudi invalidne osebe:

-

Ozaveščanje javnosti o kulturnih prispevkih invalidov/vključevanje invalidov v izvajanje javne službe:

-

Prilagojenost spletne strani senzorno oviranim osebam:

Spletna stran je prilagojena senzorno oviranim osebam.

Evidenca obiskovalcev javnega zavoda v letu 2023

Navodilo: prosimo, da podatke o obiskovalcih strnete v kategorije, navedene v tabeli in ne prilagate tabel z drugimi kategorijami

Vrsta vstopnice	Cene vstopnic (v €)	Število izdanih vstopnic			Prihodek od prodanih vstopnic (v €)
		Obiskovalci iz Slovenije (1)	Obiskovalci iz tujine (2)	SKUPAJ obiskovalci (1+2)	
izdana brezplačna vstopnica otroci in mladina	0,00	1274	53	1327	0,00
izdana brezplačna vstopnica odrasli	0,00	3617	313	3930	0,00
izdana brezplačna vstopnica družina	0,00	2	0	2	0,00
Invalidi z evropsko kartico	0,00	49	2	51	0,00
plačana vstopnica otroci in mladina	1,30	3	0	3	3,90
	2,30	27	0	27	62,10
	3,00	44	1	45	135,00
	3,50	360	148	508	1.778,00
	4,00	19	0	19	76,00
	120,00	2	0	2	240,00
	140,00	22	0	22	3.080,00
plačana vstopnica - družina	12,50	44	54	98	1.225,00
plačana vstopnica skupina otroci in mladina	4,00	860	16	876	3.504,00
	4,50	332	0	332	1.494,00
	5,00	182	0	182	910,00
plačana vstopnica odrasli	1,00	2	0	2	2,00
	3,50	186	82	268	938,00
	5,00	8	0	8	40,00
	7,00	385	301	686	4.802,00
	8,00	11	10	21	168,00
	10,00	14	0	14	140,00
	11,00	1	0	1	11,00
Plačana vstopnica skupina odrasli	4,00	16	0	16	64,00
SKUPAJ		7460	960	8440	18.673,00
Obiskovalci, ki niso prejeli karte (družinski člani), obiskovalci brezplačnih tematskih dni izven muzeja ter obiskovalci in sodelujoči Muzeja v skupnosti (5.520).		5635	142	5777	

Ocenjeno število tistih obiskovalcev, ki niso prejeli vstopnice	5.777
Število evidentiranih uporabnikov digitalnih vsebin na spletni strani muzeja	118.000
Število evidentiranih zunanjih uporabnikov muzejskega gradiva v dokumentaciji (zbirka, arhiv, fototeka,...)	74

E. DEJAVNOST SPECIALNE KNJIŽNICE ZA KULTURNO DEDIŠČINO

Število enot knjižničnega gradiva v specialni knjižnici (do 31.12.2022)	17414
Število enot knjižničnega gradiva pridobljenega z nakupom v letu 2022	13

Število enot knjižničnega gradiva pridobljenega z izmenjavo v letu 2022	116
Število strokovnih delavcev v knjižnici	1
Število zunanjih uporabnikov v knjižnici	22
Dostopnost do elektronskih publikacij	da ☐ ne ☐ (označite)
Površina prostorov, ki so namenjeni specialni knjižnici	50 m ²
Višina porabljenih sredstev državnega proračuna za nakup knjižničnega gradiva	2.660,18 €

2. Posebni del – poročilo o doseženih ciljih in rezultatih

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;

Naloge in poslanstvo muzeja opredeljuje Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Muzej za arhitekturo in oblikovanje, (Ur. l. št. RS 39/10, 9/16, 50/16).

Muzej za arhitekturo in oblikovanje posluje v skladu z zakonodajo:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJK)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1)
- Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1)
- Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva in arhivih (ZVDAGA)
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji
- Zakon o zavodih (ZZ)
- Zakon o javnih uslužbencih (ZJU)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS)
- Zakon o javnih financah (ZJF)
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF)
- Zakon o računovodstvu (ZR)
- Zakon o javnem naročanju (ZJN-3)
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (ZOIPub)
- Zakon o enotni ceni knjige (ZECK)
- Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS)
- Zakon o državni upravi (ZDU-1)
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (ZIPRS2324)
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022-2029 (ReNPK22–29)
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1)
- Pravilnik o varovanju in hranjenju nacionalnega bogastva in muzejskega gradiva, o vpisu v razvid muzejev in o podelitvi pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev
- Pravilnik o pridobivanju nazivov v dejavnostih varstva kulturne dediščine
- Pravilnik o strokovnih izpitih na področju varstva kulturne dediščine
- Pravilnik o postopku za izdajo dovoljenj za izvoz in iznos predmetov kulturne dediščine
- Pravilnik o registru kulturne dediščine
- Pravilnik o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah in tudi
- Strateški načrt 2020–2024
- Strategija razvoja Slovenije 2030
- ICOM kodeks poklicne etike

2. Dolgoročni cilji posrednega uporabnika, ki izhajajo iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oz. področnih strategij in nacionalnih programov

Dolgoročni cilji MAO izhajajo iz nalog in poslanstva muzeja, ki so zapisane v Sklepu o ustanovitvi javnega zavoda Muzej za arhitekturo in oblikovanje ter iz Strateškega načrta 2020-2024.

Muzej za arhitekturo in oblikovanje povezuje raziskovanje in prakso ter zgodovino in sodobnost na področjih arhitekture, oblikovanja in fotografije. MAO v muzejskih zbirkah ohranja arhitekturno,

oblikovalsko in fotografsko dediščino. MAO zbirke upravlja kot zakladnico idej za podporo današnjim vprašanjem gradnje, proizvodnje ter pametne rabe prostora, naravnih in drugih virov.

Dolgoročni cilji MAO so:

I. MAO je priznana in spoštovana ustanova na področju arhitekture in oblikovanja

- I.1. MAO deluje mednarodno
- I.2. MAO promovira Slovenijo kot arhitekturno in oblikovalsko destinacijo
- I.3. MAO je vseslovenski muzej
- I.4. Ugled MAO temelji na kakovosti

II. MAO zagotavlja optimalen dostop do muzejskih zbirk za različno javnost, danes in v prihodnosti

- II.1. MAO pridobiva nove obiskovalce, po številu in raznolikosti
- II.2. Zbirke MAO so dostopne vsem
- II.3. MAO je prostor za učenje, navdih in sprostitev
- II.4. MAO uporablja digitalno tehnologijo z namenom izboljšati dostop do zbirk in omogočiti njihovo široko in dejavno proučevanje

III. MAO je eno od pomembnih vozlišč kreativnega sektorja

- III.1. Kreativnost je temeljno poslanstvo in vrednota MAO
- III.2. Javna ponudba MAO odraža namen in vlogo kreativnosti med vrednotami muzeja
- III.3. MAO je pomemben igralec v kreativni ekonomiji

IV. MAO je organizacijsko in finančno učinkovit javni zavod

- IV.1. MAO je ustanova, ki združuje in povezuje
- IV.2. MAO proizvaja dodano vrednost na investicije v muzej in program muzeja
- IV.3. MAO je poudarjeno okoliško ozaveščena in trajnostno naravnana organizacija
- IV.4. Zbirke muzeja so dobro varovane in upravljane

3. Letni cilji posrednega uporabnika, zastavljeni v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela – kratek povzetek letnih ciljev iz programa dela

Letni cilji MAO sledijo ciljem strateškega načrta. Povzetek temelji na zasledovanju doseganja zastavljenih ciljev iz I. sklopa in izvajanja programov II. sklopa.

I. Sklop

Inventarizacija je presegla zastavljene cilje, ravno tako je na spletni strani muzeja predstavljenih več predmetov, kot je bilo načrtovano. V veliki meri je bilo preseženo tudi število konserviranih muzejskih predmetov. Število restavriranih predmetov je nižje, saj smo zaradi manka lastne delavnice odvisni od zunanjih izvajalcev, imeli smo tudi omejena finančna sredstva. Proučevanja so v veliki meri potekala v skladu z načrtom oz. je bilo zaradi izkazanega interesa za vsebine raziskav MAO, proučevanj več kot je bilo načrtovano.

II. Sklop

Osnovni program

V letu 2023 je MAO v okviru osnovnega programa izvedel tri enakovredno pomembne razstave s področja dediščine oblikovanja in arhitekture, ki vsaka specifično predstavlja zbirke muzeja.

- Razstava *Zakaj je vaza podobna hiši? Od systemskega do fantazijskega z oblikovalko Janjo Lap* je celostno predstavila opus prodorne oblikovalke in arhitektke ter usmerila pozornost na avtorico, ki ni bila del uveljavljenega kanona zgodovine slovenskega oblikovanja in arhitekture.
- Razstava *Struktura modernosti: iskanja Edvarda Ravnikarja* predstavlja in aktualizira delo enega najbolj prepoznavnih arhitektov in mislecev slovenske arhitekture 20. stoletja z vidika procesov njegovega ustvarjanja, pri čemer razstava temelji na doslej še ne videnem gradivu iz zbirke MAO.
- Predstavitev na razstavi *Retrotopia. Design for Socialist Spaces/Retrotopia. Oblikovanje za socialistične prostore* v muzeju Kunstgewerbe museum, Staatliche Museen zu Berlin v Nemčiji

pomeni pomembno mednarodno promocijo slovenskega oblikovanja in arhitekture iz sredine 20. stoletja in hkrati nacionalne dediščine v zbirkah MAO.

Pomemben del programa MAO je projekt *Muzej v skupnosti*, s katerim se muzej povezuje z lokalno skupnostjo in ustvarja pogoje za medgeneracijsko povezovanje, vključevanje ranljivih skupin in soustvarjanje programa z različnimi deležniki.

V okviru osnovnega programa smo izvedli tudi pomembna medinstitucionalna sodelovanja, npr. z Umetnostno galerijo Maribor, Koroškimi pokrajinskimi muzejem in Cankarjevimi domom.

Nadaljevali smo z izvajanjem odmevnega programa Arhitektura v živo ter v okviru pedagoških in andragoških programov za ciljne javnosti izvedli 307 dejavnosti.

Bienale oblikovanja

V letu 2023 smo s kustosinjo Alexando Midal razvijali koncept in format BIO 28, vključno s temami produkcijskih skupin. Bienale razširja področje oblikovanja na številne interdisciplinarne prakse in raziskovanja in v skladu s strateškim načrtom povezuje kreativni sektor.

Projekti po naročilu Ministrstva za kulturo

Po naročilu Ministrstva za kulturo je MAO v letu 2023 izvajal dva projekta: MAO opravlja naloge krovnega upravljalca vpisanih del Jožeta Plečnika na Unescov seznam, kjer je bil v letu 2023 pomemben dosežek razširitev vplivnih območij v središču Ljubljane, kar pomeni krepitev varovanja Plečnikove dediščine. V letu 2023 je MAO na beneškem arhitekturnem bienalu organiziral mednarodno odmeven paviljon *+/- 1 °C. V iskanju dobro uglašene arhitekture*. Vsebina paviljona je aktualizirala dediščino evropske vernakularne arhitekture v kontekstu sodobnih arhitekturnih praks.

Evropski projekti

MAO kot partner sodeluje pri več evropskih projektih ter je glavni koordinator evropskega projekta Made In 2.0. Rezultati razpisa evropskega projekta Distributed Design Platform so bili prikazani na razstavi *Izdelovanje prihodnosti* v MAO in na *Trienalu rokodelstva* v Slovenj Gradcu. Prvi kohezijski projekt Center za kreativnost se je v letu 2023 zaključil, hkrati pa so intenzivno potekale priprave na drugo perspektivo CzK 2.0.

4. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce, določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti.

Ocena uspeha sledi ciljem razvoja MAO iz Strateškega načrta 2020–2024.

I. MAO je priznana in spoštovana ustanova na področju arhitekture in oblikovanja

Programi MAO temeljijo na številnih sodelovanjih, ki izvirajo s strani muzeja kot tudi zunanjih institucij, organizacij in posameznikov. Ta sodelovanja pričajo o velikem strokovnem ugledu MAO, tako v slovenskem kot mednarodnem prostoru. Skozi številne mednarodne projekte in sodelovanja, MAO uspešno promovira Slovenijo kot arhitekturno in oblikovalsko destinacijo z izjemno bogato dediščino in širokim naborom prodornih, sodobnih ustvarjalnih praks. V letu 2023 smo sodelovali s številnimi mednarodnimi organizacijami, pri čemer velja izpostaviti evropski projekt Made In 2.0, kjer vodimo projekt z desetimi partnerji, ter sodelovanji z Kunstgewerbe Museum iz Berlina in z Modern Interiors Research Centre iz Londona. Da ugled MAO temelji na kakovosti programov muzeja, pričajo vabila in sodelovanja z izobraževalnimi institucijami kot so Fakulteta za družbene vede, UL, Filozofska Fakulteta, UL, Fakulteta za arhitekturo, UL, Akademija za likovno umetnost in oblikovanje, UL in stanovskimi organizacijami kot sta Hrvatsko dizajnersko društvo (HDD) in ZAPS. Svoja znanja izmenjujemo v koprodukcijskih projektih z drugimi slovenskimi kulturnimi institucijami, kot so Koroški pokrajinski muzej, Slovenski etnografski muzej, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Cankarjev dom, ki so v letu 2023 rezultirali v odmevne razstavne programe, kot je prenovljen format Trienala rokodelstva v Slovenj Gradcu. V okviru slovenskega paviljona na 18. mednarodni arhitekturni razstavi v Benetkah smo se pri pripravi vsebin razstave povezali z več kot 50 arhitekti iz vse Evrope in

sodelovali v mednarodni iniciativi Global Green Lion, ki razvija modele za trajnostno produkcijo razstav na beneškem bienalu.

O kakovosti programov MAO pričata tudi dve pomembni mednarodni nagradi: nagrada Evropske unije za kulturno dediščino European Heritage Awards/Europa Nostra Awards, ki jo je prejela prva edicija projekta *Made In: pripovedi obrti in oblikovanja* in nagrado AWDA s strani združenja AIAP za raziskovanje žensk v oblikovanju (AIAP women in design award) za raziskovanje opusa Janje Lap. .

II. MAO zagotavlja optimalen dostop do muzejskih zbirk za različno javnost, danes in v prihodnosti

V letu 2023 smo v muzeju presegli načrtovano število inventariziranih predmetov. Večina inventariziranih predmetov so načrti arhitekta Edvarda Ravnikarja, katerih izbor smo objavili v spletni galeriji MAO. V Ravnikarjevem letu smo imeli veliko povpraševanj o Ravnikarjevem gradivu, zato bomo z objavami digitaliziranih predmetov na spletu nadaljevali. Digitalizacijo razumemo kot osnovo za izboljšanje dostopa do zbirk in s tem omogočanja širokega in dejavnega proučevanja, zato so finančne vzpodbude, kot so bila v letu 2023 sredstva za digitalizacijo kulturne dediščine, izjemno pomembne, saj omogočajo tako zaposlitev dodatnega kadra kot tudi kakovoste skenogramov gradiva s strani zunanjih izvajalcev.

Dostopnost muzejskih zbirk povečujemo tudi skozi osrednje razstave, ki so v letu 2023 večinoma temeljile na predmetih iz arhitekturne in oblikovalske zbirke MAO. Tako razstava o oblikovalki in arhitektki Janji Lap, kot o arhitektu Edvardu Ravnikarju, izpostavljata aktualnost njunega mišljenja in prakse za današnji čas, pri čemer stremimo, da njune arhive raziskujemo iz različnih perspektiv in kritičnih pozicij. Kazalnik uspeha tovrstnega pristopa so številna strokovna vodstva po razstavah za skupine študentov ter arhitektov in oblikovalcev različnih generacij. V okviru andragoških in pedagoških programov tovrstne vsebine približujemo širokemu spektru obiskovalcev. V letu 2023 smo organizirali 307 dogodkov za različne ciljne skupine, pri čemer velja izpostaviti vedno razprodane programe Arhitektura v živo ter projekt Muzej v skupnosti, ki je izjemno dragocen, saj muzej in njegove vsebine povezuje z lokalno skupnostjo. Gre za dolgoročen projekt, ki z lokalnimi organizacijami, posamezniki in institucijami soustvarja programe muzeja in muzej odpira za ljudi, ki sicer niso njegovi obiskovalci. Ena od prioritet v prihodnosti ni le razvoj raznolikih programov za najširši krog občinstva, ampak tudi njihova široka promocija, za katero v letu 2023 nismo imeli dovolj sredstev.

III. MAO je eno od pomembnih vozlišč kreativnega sektorja

S Centrom za kreativnost je MAO prevzel vlogo krovnega nacionalnega koordinatorja kreativnega sektorja v Republiki Sloveniji in nacionalne vstopne točke za povezovanje s tem sektorjem. Tudi v obdobju med dvema perspektivama je Center za kreativnost skozi različne projekte vzpodbujal razvoj novih projektov in storitev. V okviru evropskega projekta Distributed Design so bili dofinancirani projekti ustvarjalcev, katerih delo temelji na ročnih kulturah izdelovanja, ki so tudi temelj evropskega projekta Made In 2.0. Na uvodno predstavitev projekta smo povabili različne deležnike iz vse Slovenije, ki se ukvarjajo z rokodelstvom, s katerimi smo izmenjali znanja in izkušnje z namenom prihodnjih sodelovanj. S pospeševanjem razvoja izdelkov in storitev, muzej igra pomembno vlogo v kreativni ekonomiji h kateri, sicer v manjšem merilu, prispeva tudi z izborom in komisijsko prodajo izdelkov sodobnih oblikovalcev v muzejski trgovini. Programi kot so Center za kreativnost, Bienale oblikovanja (BIO) ter evropski projekti, muzej vzpostavljajo kot interdisciplinarno platformo, ki povezuje, promovira, predstavlja in podpira razvoj ustvarjalnosti. V letu 2023 izpostavljamo tudi strateška partnerstva z gospodarstvom (Eles 3000) in projekte za zunanje naročnike, kot je CROUZATOR: kreativni inkubator, ki ga izvajamo z občino Slovenska Bistrica.

5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela (po potrebi);

V letu 2023 se je muzej znašel v nepričakovani situaciji, saj je avgusta 2023 sredi mandata zaradi osebnih razlogov odstopil direktor. S 15. septembrom 2023, v zadnji četrtini programskega leta, je bila za eno leto imenovana vršilka dolžnosti direktorice. Zaradi odsotnosti nekdanjega direktorja v času prevzema vodstvene funkcije ni bila opravljena primopredaja poslov med nekdanjim direktorjem in vršilko dolžnosti. Poslovna dokumentacija je bila s strani nekdanjega direktorja deloma predana 27. 11. 2023, primopredaja poslov je potekala 5. 12. 2023, dodatna pojasnila in dokumentacija pa sta bili predani januarja 2024. MAO zaradi nastale situacije v letu 2023 do konca leta ni mogel v celoti izvesti

načrtovanega programa in nekaterih drugih nalog povezanih z opravljanjem javne službe (obrazloženo v 9. točki).

6. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let – za tiste kategorije, katerih načrtovanje in uresničevanje spremljamo vsako leto in po isti metodi.

I. SKLOP

	2021	2022	2023	Indeks 22/23
Evidentirani predmeti	370	105	41	0,39
Pridobljene enote gradiva	152	2105	964	0,45
Digitalno inventarizirane muzealije	1.023	1.771	1.522	0,85
Skenogrami	5.609	4.174	2.577	0,62
Predmetov na spletni strani muzeja	101	125	327	2,61

II. SKLOP

Obiskovalcev na razstavah (po sklopih)	2021	2022	2023	Indeks 22/23
Nove lastne občasne razstave v matični muzejski stavbi (brez lastnih razstav na drugih lokacijah)	8	6	5	0,83
Prodane vstopnice	2.746	3.743	3.130	0,83
Brezplačne vstopnice	4.439	4.821	5.310	1,10
Skupaj izdane vstopnice	7.185	8.564	8.440	0,98
Obiskovalci iz tujine (izdane vstopnice)	540	1.662	960	0,57
Obiskovalci iz Slovenije (izdane vstopnice)	6.645	6.902	7.460	1,08
Prihodki od prodanih vstopnic	13.252	19.797	18.673	0,94
Ocenjeno število tistih obiskovalcev, ki niso prejeli vstopnice	7.424	40.165	5.777	0,14
Pedagoška dejavnost	2.163	5.078	5.153	1,01
Andragoška dejavnost	9.446	15.685	5.108	0,32

7. Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oz. župan (op. ni treba, v kolikor ni predpisanih meril) in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika. Priporočljivo je, da si vsak javni zavod za merjenje dosežkov pripravi svoje lastne kazalnike, ki odražajo pogoje delovanja, posebnosti dejavnosti in razmere pri delu;

Direktor, nosilci nalog in računovodska služba sproti spremljajo projekte in naloge znotraj programa zlasti z vidika finančnih kazalnikov.

Zelo pomemben dejavnik, ki negativno vpliva na gospodarno poslovanje v zvezi s splošnimi stroški delovanja, je stanje objekta grad Fužine v katerem posluje muzej. Tekoči stroški in stroški vzdrževanja objekta so izjemno visoki.

Komentar indeksov v Finančnem poročilu za 2023: obravnava odstopanja, večja od 20 odstotnih točk. (odstopanje plan-realizacija 2023, odstopanje realizacija 2023/22)

PRIHODKI po načelu denarnega toka

- a. **Prihodki Ministrstva za kulturo:** Primerjava realizacije glede na leto 2022 izkazuje višje prihodke, saj je bilo pridobljeno v skupnem znesku za 36% sredstev več, predvsem na račun 132.000 EUR sredstev za investicijsko vzdrževanje in nakup opreme. Za splošne materialne stroške, za programsko materialne stroške in plače smo dobili enako kot leto prej, za odkupe pa smo dobili 9.110 EUR manj.
- b. **Drugi prihodki iz državnega proračuna:** Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije za kohezijski projekt CZK so bila realizirana vsega dober 1%

lanskoletnih ali 15.363 EUR, saj se je projekt zaključil z letom 2022, priliv pa je bil samo še poračun za nazaj.

- c. **Prihodki iz občinskih proračunov:** v 2023 ni bilo realiziranih
- d. **Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (FP17/B.):** indeks realizacija/plan znaša 17, kar pomeni rast realizacije za 17% glede na leto 2022 na novih EU projektih (Made In 2.0, Distributed Design). Prodaja v muzejski trgovini in izvajanje programa delavnic ter sponzorska sredstva pa ostali na enakem nivoju kot leto prej in kot planirano.

Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu: Realiziran je bil 56% upad glede na planirano, na račun prihodkov od prodaje blaga in storitev. Glede na preteklo leto so doseženi prihodki od prodaje na trgu 20% nižji kot preteklo leto. Izpad beležimo na področju prihodkov iz naslova svetovanja na trgu in najema lokala, saj so prihodki najemnin od oddajanja premoženja v najem sedaj last države, kot lastnika nepremičnine, MAO je samo upravljalec in zato prihodkov ne dobi. Dobi samo prihodke od obratovalnih stroškov za taisti najem.

ODHODKI po načelu denarnega toka

- a. **Odhodki za plače zaposlenih, ki so financirane iz sredstev Ministrstva za kulturo,** so bili na nivoju načrtovanih, kar kaže na izredno dober nadzor nad porabo sredstev za plače. Hkrati pa so bili za 9% višji kot so znašali v letu 2022 predvsem in izključno zaradi dviga plač v javni upravi v letu 2023.
 - b. **Plače zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov:** V tej postavki so obračunane plače zaposlenih na projektu Capacity2Transform (C2T) od maja do decembra in projektu Center za kreativnost (CzK) (januar–februar) ter CzK 2.0 (junij–december). Ti stroški so bili praktično enkrat višji kot planirani, saj v času izdelave plana nismo vedeli, koliko in kateri projekti se bodo v letu 2023 dejansko začeli izvajati. So pa bili ti stroški pod lanskoletnimi, saj se je iztekel projekt CzK, ko je bilo v letu 2022 pet zaposlenih. Plače zaposlenih financiranih iz tržnih sredstev pa so bile nižje za 20% glede na plan in 10% glede na leto 2022 predvsem zaradi odhoda pomočnika direktorja, ki se je financiral iz trga, hkrati pa smo financirali del plač, ki bi sicer bile krite iz projekta CZK 2.0, a se je obdobje upravičenih stroškov za plače začelo šele junija 2023.
 - c. **Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe za splošne stroške delovanja in za programske materialne stroške** so pri splošnih stroških delovanja nad načrtovanimi zaradi dodatnih sredstev za vzdrževanje (23% oz. 38% višji). Programski materialni stroški pa so nižji od načrtovanih za 20% in višji od realiziranih leta 2022 zaradi projektov, ki se odvijajo vsake dve leti (npr. BIO predpriprava v letu 2023, Arhitekturni bienale v Benetkah izveden v letu 2023, kot dva primera finančno obsežnejših projektov). Programski materialni stroški v sklopu I so višji od načrtovanih za 12% in od lanskoletnih za 10%, programski materialni stroški v sklopu II pa so višji od preteklega leta zaradi omenjenih razlogov. Primerjava programskih materialnih stroškov, zlasti iz sklopa II, je vedno vprašljiva, ker se odhodki prilagajajo prejetim prihodkom po posameznih projektih, od katerih so bili nekateri prihodki potrjeni med letom, po potrditvi finančnega načrta, drugi se izvajajo na več let.
 - d. **Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe za projekte** so glede na načrtovano višji za trikrat zaradi novih projektov, katerih začetek v času priprave finančnega načrta niso bili znani, in vsega 6% stroškov leta 2022, saj se je iztekel največji projekt CzK, nov CzK 2.0 pa je šele v fazi pridpriprave.
 - e. **Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev** so se zmanjšali glede na načrtovano in glede na realizacijo preteklega leta za cca 10%, kar je posledica upada prihodkov v muzejski trgovini, ki jim sledi tudi gibanje variabilnega dela odhodkov (npr. prodaja blaga). Upad odhodkov je bil sicer manjši kot je bil upad prihodkov predvsem zaradi fiksnega dela, ki ga predstavljajo plače.
8. Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora posrednega uporabnika;

V MAO si prizadevamo za čimbolj učinkovit sistem notranjega finančnega nadzora, ki se izvaja na več nivojih. Finančni nadzor glede smotrnosti porabe sredstev opravljajo vodje projektov, ki so imenovani za posamezne programske sklope, drugi nosilci nalog in računovodska služba v okviru določil pravilnika o računovodstvu. Porabo sredstev potrjuje vodstvo muzeja. Vsako naročilo in račun potrjujeta dva, nosilec projekta in vodstvo muzeja. Vodstvo muzeja, nosilci nalog in računovodska služba z vidika finančnih kazalnikov sproti spremljajo projekte v okviru programa, za kar uporabljamo sistem stroškovnih mest ter stroškovnih nosilcev za sklope financiranja. Način sprotne spremljanja projektov se izkazuje za dobrega, vendar, ker v začetni fazi izvajanja projektov pogosto še niso

zagotovljena vsa potrebna sredstva, vodenje projektov s finančnega vidika v začetni fazi zahteva precejšnjo mero napora in tudi iznajdljivosti.

Pregled finančnega stanja ob nastopu v. d. direktorice septembra 2023 je kazal na nedoseganje ciljev pri pridobivanju tržnih sredstev, zato je bil v zadnji četrtini leta poudarek na pridobivanju tržnih in drugih dodatnih sredstev za realizacijo nekaterih programov, pri čemer smo bili uspešni.

Ker ima muzej za upravne in finančne naloge velik manko zaposlenih, si bomo v letu 2024 prizadevali v smeri iskanja izboljšav pri spremljanju poslovnih procesov.

9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi;

V letu 2023 ni bila izvedena razstava *Janez Kališnik med filmom in arhitekturo*. Razstava je predvidevala angažma zunanega kustosa, ki do nastopa novega vodstva MAO, 15. septembra 2023 ni bil angažiran, zato realizacija razstave do konca leta 2023 ni bila uresničljiva. Sredstva v višini 13.200 eur so bila ob soglasju Ministrstva za kulturo prerazporejena v okviru programa (Sklop II) na publikacije, kjer je bil ugotovljen manko tržnih sredstev potrebnih za izdajo. Delo fotografa Janeza Kališnika bo predstavljeno v okviru prihodnjih razstav muzeja: v letu 2024 bo vključeno v osrednjo razstavo z delovnim naslovom *Vzporedne zgodovine: grad in zbirka*, kot tudi v načrtovano stalno postavitev leta 2025.

Zaradi objektivnih razlogov v povezavi s situacijo pri menjavi vodstva muzeja (avtorica publikacij z načrtovanim izidom konec leta 2023 je bila septembra imenovana za v. d. direktorice MAO) nista bila izdana ponatis angleške publikacije *Saša J. Mächtig; Systems, Structures, Strategies* in publikacija *Jože Plečnik in sodobnost: Pojmovnik* (v sozaložništvu z MGML). Sredstva za publikaciji, ki sta v veliki meri pripravljene, se bodo prenesla v leto 2024. Ravno tako se bodo v leto 2024 prenesla manjša sredstva za pripravo gradiva ob ponovni izdaji publikacije Dušana Grabrijana *Kako je nastajala naša sodobna hiša*, saj je založnik, Fakulteta za arhitekturo, izid knjige prestavil na 2024.

V letu 2023 smo oktobra dobili odobrena dodatna sredstva za sofinanciranje medresorskega simpozija *+/- 1 °C. V iskanju dobro uglašene arhitekture*. Zaradi velikega zanimanja partnerjev, dolgotrajnega medresorskega usklajevanja in kratkega roka za izvedbo, so avtorji projekta zaključili z delom na konceptu simpozija z opredelitvijo vsebinskih sklopov in mapiranjem govorcev iz področij arhitekture, znanosti, gospodarstva, ministrstev itd., izvedba dogodka pa sledi leta 2024.

Pregled revizijskega poročila iz leta 2022 (leta 2021 je v MAO potekala revizija Računskega sodišča, ki se je nanašala na ravnanje s stvarnim premoženjem v letu 2020) in popravljanih ukrepov je ob primopredaji pokazal, da v letu 2023 kljub začetim aktivnostim nekateri ukrepi niso bili izvedeni kot je bilo načrtovano. Zaradi tega smo takoj začeli z izvajanjem popravljanih ukrepov in v začetku leta 2024 bo izdelana nova časovnica za doseg ciljev.

10. Ocena učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem na gospodarstvo, socialne razmere, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora in podobno

MAO z ohranjanjem dediščine, zbiralno politiko, raziskavami, produkcijo razstav, publikacij in dogodkov ter z naročanjem novih del, aktivno skrbi za prepoznavanje vloge arhitekture in oblikovanja v širšem družbenem kontekstu. Tovrstna proaktivnost izhaja iz samih področij arhitekture in oblikovanja, ki sta neziogiben del našega vsakdana in v svojem bistvu reagirata na obstoječe pogoje ter težita k spremembam, k napredku.

S svojimi raziskavami in programom, kot je bil v letu 2023 Slovenski paviljon na beneškem arhitekturnem bienalu, MAO odpira urgentna vprašanja ekologije v arhitekturi. Dediščino, konkretno principe vernakularne arhitekture, smo aktualizirali skozi vprašanja energetske učinkovitosti in sodobne gradnje. Temo bomo obravnavali tudi na medresorski konferenci, ki bo povezovala arhitekturo, gospodarstvo, gradbeništvo, znanost in vladne službe.

V okviru projektov kot so *Made In 2.0*, *Izdelovanje prihodnosti* in *Triennale rokodelstva* vzpodbujamo nove projekte in povezovanja med rokodelci in sodobnimi oblikovalci ter s tem razširjamo zavedanje o

mehanizmi in metodah, ki so skozi uporabo naravnih, lokalnih materialov ter lokalno proizvodnjo in distribucijo pomembni pri naslavljanju okoljske krize in prekomernega potrošništva. Trajnostne procese in principe krožnega gospodarstva v sodelovanju z zunanjimi partnerji naslavljam tudi skozi programe bienala oblikovanja (produkcijske platforme) in Centra za kreativnost, ki skozi številne programe in projekte povezuje področje kulturnega in kreativnega sektorja z gospodarstvom. Eden od uspešnih projektov je tudi strateško partnerstvo s podjetjem Eles, kjer v okviru iniciative Eles 3000 z javnim pozivom v sodelovanju z ZOO Ljubljana in MOL, naslavljam vprašanja biodiverzitete. V projektih kot je Muzej v skupnosti ter s tematskimi sklopi posameznih razstav, izpostavljamo pomen življenja v skupnosti, medgeneracijskega sodelovanja in solidarnosti. Pri tem nenehno poudarjamo nujnost in pomen ustvarjanja kakovostnega bivalnega okolja za posameznika in družbo.

11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in investicijskih vlaganj.

Leto 2023 so MAO zaznamovale nepričakovane kadrovske spremembe. 31. maja 2023 je z delom v MAO zaključil pomočnik direktorja, avgusta 2023 pa je sredi mandata odstopil direktor, zato je bila 15. septembra za eno leto imenovana vršilka dolžnosti direktorice. Po odhodu pomočnika direktorja je bil objavljen razpis za to delovno mesto, a ni prišlo do izbora kandidata. Po zaključku prvega kohezijskega projekta Center za kreativnost je z marcem 2023 ostala samo ena zaposlitev, ki je bila financirana iz različnih virov, po 1. juniju 2023 so je bili odobreni upravičeni stroški v okviru projekta CzK 2.0. Z 31. oktobrom 2023 sta z delom v MAO zaključila kustos za arhitekturo, in tudi vodja trženja zaradi poteka pogodbe za določen čas. Novembra je bil za vodjo trženja objavljen razpis, ki je bil konec leta 2023 še v teku. Na evropskih projektih smo zaposlili tri osebe (dve za polni in eno za polovični delovni čas). Ker je bil že 13. oktobra 2023 objavljen poziv za direktorja MAO, zaradi odprtosti situacije razpis za kustosa za arhitekturo (nekdanje delovno mesto v. d. direktorice) ni bil izveden.

Analiza kadrovanja MAO v letu 2023 kaže na dolgoleten problem prevelike odvisnosti zaposlitev, ki so nujne za nemoteno delovanje muzeja, od pridobivanja tržnih sredstev (pomočnik direktorja v letu 2023, dva tehnika, ki sta zaposlena za nedoločen čas). Delno se iz tržnih sredstev financira tudi delovno mesto za stike z javnostmi, čuvaji in drugi zunanji sodelavci. V času splošne finančne negotovosti, je pridobivanje tržnih sredstev oteženo in predstavlja velik izziv, ki zavira tekoče delo in razvoj muzeja ter otežuje fokusirano opravljanje javne službe.

Investicijska vlaganja v letu 2023 so bila v okviru investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme relativno obsežna in v veliki meri izvedena v jesenskem času. Z izvedbo so cilji, ki so bili navedeni v dokumentu *Novelacija investicijskega programa* (datum: 11. 10. 2022) doseženi. Med večjimi investicijami je bila zagotovitev zmogljivega in varnega strežniškega sistema, sanacija in utrditev talne površine dvorišča, sanacija strojnih instalacij fekalnega črpališča ter sanacija in pleskanje notranjih sten gradu Fužine. V okviru investicijskega vzdrževanja smo dopolnili tudi nekatere manjkajoče funkcionalne elemente in s tem dodatno zaščitili predmete v razstavnih prostorih (dopolnitev zaščite pred soncem) in v depozitu (zatesnitev okenskih odprtih v neobnovljenem delu gradu).

V okvir investicijskih vlaganj sodi tudi projekt »Celovita obnova dela južnega in celotnega zahodnega trakta gradu Fužine«, ki je del projekta Trajnostna obnova in oživljanje kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture NOO MK, ki je bil sprejet leta 2022, ko je bil projekt delno financiran tudi iz proračunske postavke Investicije v kulturi. Izvedba projekta je predvidevala celovito obnovo neobnovljenega dela gradu Fužine (pritličje, prvo nadstropje in podstreha s sanacijo osrednjega stopnišča in vgraditvijo dvigala) in s tem dokončanje sanacije celotnega objekta. Analiza poteka prenove kaže na časovne zamude pri dinamiki projekta in na zmanjšanje sredstev financiranja (proračunska sredstva iz postavke Investicije v kulturi v veliki meri niso bila počrpana). Ta je v prvi vrsti povezana z nezaključenim postopkom sodne poravnave za ureditev lastništva delov nepremičnine gradu Fužine (v letu 2023 sta bili opravljeni cenitev nepremičnine ter izmere prostorov), kar je osnovni formalni pogoj za izvedbo projekta (pridobitev gradbenega dovoljenja). Jeseni 2023 je bil sproženo nadaljevanje mediacije z namenom ureditve premoženjskega stanja, ki še poteka. Podrobna analiza in ocena projekta z vidika uresničljivosti v okviru sprejetega Načrta za okrevanje in odpornost sledita v začetku leta 2024.

Poročilo so pripravile: Cvetka Požar, Maja Šuštaršič, Maja Vardjan in Tanja Vergles.

Ljubljana, 19. februar 2023

Maja Vardjan
v. d. direktorice MAO

Vardjan Maja

MUZEJ ZA ARHITEKTURO
IN OBLIKOVANJE
MUSEUM OF
ARCHITECTURE AND DESIGN

POJASNILA IN RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

za leto 2023

Februar 2024

1. RAČUNOVODSKO POROČILO	3
2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ZA LETO 2023	10
2.1. Opis stanja opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev	14
2.2. Stanje sredstev na podračunu in v blagajni	15
2.3. Kratkoročne terjatve	15
2.4. Kratkoročne obveznosti	17
2.5. Viri sredstev, uporabljeni za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva in dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe in posojila)	18
2.6. Prihodki po načelu fakturirane realizacije (obračunski)	21
2.7. Vrste prihodkov in prihodki po dejavnostih	21
2.8. Odhodki po načelu fakturirane realizacije (obračunski)	23
2.9. Vrste odhodkov in odhodki po dejavnostih	23
2.10. Razmerje razporeditve prihodkov in odhodkov po dejavnosti in ugotovitve	25
2.11. Pomembne skupine stroškov materiala in storitev	25
Stroški amortizacije - Stopnje in način obravnave amortizacije so opisani na stran 13.	26
2.12. Razporeditev presežka prihodkov nad odhodki	26
2.13. Obračun davka od dohodka pravnih oseb	26
2.14. Pojasnila k izkazu računa financiranja	27
2.15. Pojasnila k izkazu denarnih tokov	27
2.16. Prihodki po načelu denarnega toka	27
2.17. Odhodki po načelu denarnega toka	28
2.18. Razlika med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka	29
2.19. Poraba prejetih sredstev iz javnih virov-državnega ali občinskega proračuna	29
2.20. Izkaz prihodkov in odhodkov (po načelu denarnega toka)	29

1. RAČUNOVODSKO POROČILO

Tabela 1: Tabela: Bilanca stanja na dan 31.12.2023

		v eur	
		2023	2022
SREDSTVA			
	AOP		
A. Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	1	5.685.588	5.669.435
Neopredmetena dolgoročna sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	2	8.808	8.808
Popravek vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev	3	8.808	8.808
Nepremičnine	4	5.169.336	5.169.336
Popravek vrednosti nepremičnin	5		
Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	6	822.048	789.423
Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	7	305.796	289.324
Dolgoročne finančne naložbe	8	0	0
Dolgoročno dana posojila in depoziti	9	0	0
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	10	0	0
Terjatve za sredstva dana v upravljanje	11	0	0
B. Kratkoročna sredstva, razen zalog, in aktivne časovne razmejitve	12	771.471	326.203
Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednostnice	13	160	3.572
Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	14	441.391	84.143
Kratkoročne terjatve do kupcev	15	115.048	53.762
Dani predujmi in varščine	16		
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	17	150.351	130.053
Kratkoročne finančne naložbe	18		
Kratkoročne terjatve iz financiranja	19	26	13
Druge kratkoročne terjatve	20	59.229	54.655
Neplačani odhodki	21		
Aktivne časovne razmejitve	22	5.265	5
C. Zaloge	23	0	0
Obračun nabave materiala	24	0	0
Zaloge materiala	25	0	0
Zaloge drobnega inventarja in embalaže	26	0	0
Nedokončana proizvodnja in storitve	27	0	0
Proizvodi	28	0	0
Obračun nabave blaga	29	0	0
Zaloge blaga	30	0	0
Druge zaloge	31	0	0
AKTIVA SKUPAJ	32	6.457.059	5.995.638
Aktivni konti izvenbilančne evidence	33	0	0

... nadaljevanje tabele

		v eur	
		2023	2022
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
	<i>AOP</i>		<i>AOP</i>
D. Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	34	701.560	259.531
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	35	429.839	14.401
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	36	44.419	54.138
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	37	89.551	72.152
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	38	57.157	35.698
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	39	5.580	4.481
Kratkoročne obveznosti do financerjev	40	0	0
Kratkoročne obveznosti iz financiranja	41		140
Neplačani prihodki	42	0	0
Pasivne časovne razmejitve	43	75.014	78.520
E. Lastni viri in dolgoročne obveznosti	44	5.755.498	5.736.107
Splošni sklad	45	0	0
Rezervni sklad	46	0	0
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	47	0	0
Dolgoročne rezervacije	48	0	0
Sklad namenskega premoženja v javnih skladih	49	0	0
za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	50	0	0
za finančne naložbe	51	0	0
Presežek prihodkov nad odhodki	52	0	0
Presežek odhodkov nad prihodki	53	0	0
Dolgoročne finančne obveznosti	54	0	0
Druge dolgoročne obveznosti	55	0	0
Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	56	5.730.182	5.714.050
Obveznosti za dolgoročne finančne naložbe	57		
Presežek prihodkov nad odhodki	58	25.317	22.057
Presežek odhodkov nad prihodki	59	0	0
PASIVA SKUPAJ	60	6.457.059	5.995.638
Pasivni konti izvenbilančne evidence	61	0	0

Tabela 2: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2023

			v eur
	AOP	2023	2022
A. Prihodki od poslovanja	860	1.691.697	2.443.186
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	861	1.691.697	2.443.186
Povečanje vrednosti zalog proiz. in nedok. proizv.	862		
Zmanjšanje vrednosti zalog proiz. in nedok. proizv.	863	0	0
Prihodki od prodaje blaga in materiala	864	0	0
B. Finančni prihodki	865	12.002	284
C. Drugi prihodki	866	0	2.819
Č. Prevrednotovalni poslovni prihodki	867	0	0
Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	868	0	0
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	869	0	0
D. CELOTNI PRIHODKI	870	1.703.699	2.446.289
E. Stroški blaga, materiala in storitev	871	963.235	1.645.675
Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	872		
Stroški materiala	873	126.674	120.667
Stroški storitev	874	836.561	1.525.008
F. Stroški dela	875	709.010	766.165
Plače in nadomestila plač	876	547.428	576.280
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	877	85.510	92.513
Drugi stroški dela	878	76.072	97.372
G. Amortizacija	879	0	0
H. Rezervacije	880	0	0
J. Drugi stroški	881	27.400	25.841
K. Finančni odhodki	882	65	173
L. Drugi odhodki	883	6	2.624
M. Prevrednotovalni poslovni odhodki	884	699	0
Odhodki od prodaje osnovnih sredstev	885	0	0
Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	886	699	0
N. CELOTNI ODHODKI	887	1.700.415	2.440.478
O. PRESEŽEK PRIHODKOV	888	3.284	5.811
P. PRESEŽEK ODHODKOV	889	0	0
Davek od dohodka pravnih oseb	890	24	746
Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	891	3.260	5.065
Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	892	0	0
Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju	894	19,67	22,10
Število mesecev poslovanja	895	12,00	12,00

Tabela 3: Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti za leto 2023

			v eur
		Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
	<i>AOP</i>		
A. Prihodki od poslovanja	660	1.605.221	86.476
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	661	1.605.221	86.476
Povečanje vrednoti zalog proiz. in nedok. proizvod.	662	0	0
Zmanjšanje vrednoti zalog proiz. in nedok. proizvod.	663	0	0
Prihodki od prodaje blaga in materiala	664	0	0
B. Finančni prihodki	665	12.002	0
C. Drugi prihodki	666	0	0
Č. Prevrednotovalni poslovni prihodki	667	0	0
Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	668	0	0
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	669	0	0
D. CELOTNI PRIHODKI	670	1.617.223	86.476
E. Stroški blaga, materiala in storitev	671	955.097	8.138
Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	672	0	0
Stroški materiala	673	118.647	8.027
Stroški storitev	674	836.449	112
F. Stroški dela	675	632.763	76.247
Plače in nadomestila plač	676	491.305	56.123
Prispevki delodajalcev za socialno varnost	677	76.322	9.188
Drugi stroški dela	678	65.136	10.935
G. Amortizacija	679	0	0
H. Rezervacije	680	0	0
J. Ostali drugi stroški	681	27.400	0
K. Finančni odhodki	682	65	0
L. Drugi odhodki	683	6	0
M. Prevrednotovalni poslovni odhodki	684	699	0
Odhodki od prodaje osnovnih sredstev	685	0	0
Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	686	699	0
N. CELOTNI ODHODKI	687	1.616.030	84.385
O. PRESEŽEK PRIHODKOV	688	1.193	2.091
O. PRESEŽEK ODHODKOV	689	0	0
Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	24
Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691	1.193	2.067
Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692	0	0
Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Tabela 4: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka za leto 2023

		v eur	
	AOP	2023	2022
I. SKUPAJ PRIHODKI	401	1.701.003	2.408.391
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	402	1.633.429	2.343.586
A. Prihodki iz sredstev javnih financ	403	1.504.961	2.214.036
a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	404	1.470.690	1.082.292
Prejeta sredstva za tekočo porabo	405	1.470.690	1.082.292
Prejeta sredstva za investicije	406	0	0
b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	407	0	0
Prejeta sredstva za tekočo porabo	408	0	0
Prejeta sredstva za investicije	409	0	0
c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	410	0	0
Prejeta sredstva za tekočo porabo	411	0	0
Prejeta sredstva za investicije	412	0	0
d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij	413	0	0
Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	34.271	1.131.744
B. Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	420	128.468	129.550
Prejete obresti	422		
Prihodki od udeležbe na dobičku, dividend, presežkov	423	0	0
Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	1.754	21.000
Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	64.686	62.827
Kapitalski prihodki	425	0	0
Prejete donacije od iz domačih virov	426	0	0
Prejete donacije od iz tujine	427	0	0
Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0
Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	50.328	34.024
Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	430	11.700	11.700
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	431	67.575	64.805
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	56.280	64.805
Prejete obresti	433	11.295	0

...nadaljevanje tabele

			v eur
	AOP	2023	2022
II. SKUPAJ ODHODKI	437	1.693.117	2.499.974
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	438	1.610.659	2.408.831
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim	439	611.964	581.723
Plače in dodatki	440	527.440	503.959
Regres za letni dopust	441	23.989	21.961
Povračila in nadomestila	442	40.048	32.232
Sredstva za delovno uspešnost	443	17.403	22.071
Sredstva za nadurno delo	444	0	0
Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
Drugi izdatki zaposlenim	446	3.085	1.500
B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	447	96.191	96.098
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	48.174	48.174
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	37.112	37.112
Prispevek za zaposlovanje	450	624	624
Prispevek za starševsko varstvo	451	535	535
Premije KDPZ na podlagi ZKDPZJU	452	9.746	9.653
C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	453	850.971	1.704.144
Pisarniški in splošni material in storitve	454	244.447	1.048.103
Posebni material in storitve	455	243.084	350.332
Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	63.989	68.322
Prevozni stroški in storitve	457	23.653	29.006
Izdatki za službena potovanja	458	12.830	19.137
Tekoče vzdrževanje	459	94.293	48.256
Poslovne najemnine in zakupnine	460	28.122	30.335
Kazni in odškodnine	461		
Davek na izplačane plače	462		
Drugi operativni odhodki	463	140.553	110.652
D. Plačila domačih obresti	464	0	0
E. Plačila tujih obresti	465	0	0
F. Subvencije	466	0	0
G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
I. Drugi tekoči domači transferi	469	0	0

...nadaljevanje tabele

			v eur
	AOP	2023	2022
J. Investicijski odhodki	470	51.533	144.986
Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
Nakup opreme	473	37.781	0
Nakup drugih osnovnih sredstev (ODKUPI)	474	13.752	22.865
Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
Investicijsko vzdrževanje in obnove	476		4.000
Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0
Študije o izvedljivosti projektov, projektna	479	0	0
Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	481	82.458	91.144
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim	482	68.731	76.534
B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	483	5.589	5.589
C. Izdatki za blago in storitve	484	8.138	9.021
III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	485	7.886	0
III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	486	0	91.583

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ZA LETO 2023

Zakonske podlage in predpisi za izdelavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi Muzeja za arhitekturo in oblikovanje (v nadaljevanju MAO) so sestavljeni na podlagi računovodskih predpisov, ki veljajo za določene uporabnike enotnega kontnega načrta:

- Zakona o računovodstvu (UL RS 23/99 ,30/02-1253 in 114/06),
- Zakona o javnih financah (UL RS 11/11-UPB4 110/11,14/13, 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20),
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UL RS115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, popr. 60/10, 104/10, 104/11, 86/16, 80/19 in 153/21),
- Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (UL RS134/03, 34/04, 13/05, 114/06-4631, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15 75/17 in 82/18),
- Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UL RS112/09, 58/10, 104/10, 104/11,97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16 75/17, 82/18, 79/19, 10/21 in 203/21),
- Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (UL RS 45/05, 114/06-4831, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13, 94/14 in 100/15),
- Pravilnika o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37.členu Zakona o računovodstvu (UL RS 117/02, 134/03 in 108/13) ter
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (UL RS 12/01, 10/06, 8/07 in 102/10).

➤ *Sodila, uporabljena za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu.*

MAO je v skladu s Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UL RS112/09, 58/10, 104/10, 104/11,97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16 75/17, 82/18, 79/19, 125/20 in 203,21) in Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (UL RS134/03, 34/04, 13/05, 114/06-4631, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15 75/17 in 82/18), določena uporabnica enotnega kontnega načrta in vodi poslovne knjige na podlagi načela nastanka poslovnega dogodka, v skladu s 4. odstavkom 15. člena Zakona o računovodstvu.

MAO je v letu 2023 pridobival prihodke iz proračuna RS in iz drugih virov za opravljanje javne službe ter s prodajo blaga in storitev na trgu. Prihodki in odhodki so bili spremljani za vsako dejavnost posebej, ločeno po stroškovnih mestih in projektih. V okviru projekta obravnavamo

aktivnosti, ki so predmet vrednotenja. To so aktivnosti preučevanja, evidentiranja, dokumentiranja in predstavljanja muzejskega gradiva, priprava in organizacija razstav, z muzejsko dejavnostjo povezanih dogodkov in druge aktivnosti, ki jih opravlja muzej. Stroškovno mesto pa posamezne projekte specificira glede na vir financiranja projekta - torej glede na to, ali je posamezna aktivnost projekta financirana iz javnih sredstev, drugih prihodkov pri opravljanju javne službe ali iz sredstev tržne dejavnosti.

Ločeno spremljanje **prihodkov** ni problematično, saj je na podlagi poslovnega dogodka možno določiti vrsto dejavnosti (proračun - kohezijska sredstva - eu sredstva - drugi prihodki iz javne službe - prodaja storitev na trgu).

Pri spremljanju **odhodkov** pa so bili le-ti po vrstah dejavnosti razporejeni na

- **neposredne stroške dejavnosti**, ugotovljivi na podlagi konkretnega poslovnega dogodka z merljivimi kazalci (ovrednotene ure (zunanji sodelavci), ovrednotene količine (material, poštne, tiskarske storitve ipd.), torej na stroške izvajanja dejavnosti, ki so bile financirane iz vnaprej dogovorjenih virov (proračun, sponzoriranja, donacije, tržna dejavnost))
- **splošne stroške na podlagi merljivih kazalcev** (npr. porabe vode, elektrike - po razpoložljivih števcih) in **na podlagi izdelanih ključev** za delitev npr. stroški ogrevanja, varovanja
- **plače na podlagi merljivih kazalcev** t.j. opravljenih ur.

➤ Nameni, za katere so bile oblikovane dolgoročne rezervacije, ter oblikovanje in poraba dolgoročnih rezervacij

Dolgoročne rezervacije v letu 2023 niso bile oblikovane, niti niso bile porabljene dolgoročne rezervacije iz preteklih let.

➤ Metode vrednotenja zalog gotovih proizvodov in zalog nedokončane proizvodnje.

Zavod ne izkazuje zalog gotovih proizvodov in zalog nedokončane proizvodnje. Trgovsko blago, ki se prodaja v muzejski trgovini ni last MAO, temveč predstavlja komisijsko blago, ki ga MAO mesečno odjavlja po prodani količini v preteklem mesecu.

➤ Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo oz. razlogih za neplačilo

Stanje odprtih **kratkoročnih terjatev do kupcev** na dan 31.12.2023 znaša **115.048 EUR**. Večina je terjatev, ki še niso zapadle v plačilo. V primeru neporavnanih terjatev redno opominja svoje dolžnike. V primeru, da po treh poslanih opominih ne uspe izterjati plačila, vloži izvršbo. Problematične pa sozapadle terjatve najemnika gostinskega lokala v Gradu, ki svojih obveznosti

do MAO ne poravnava, kljub opominjanju. Dejstvo je, da je najemnika za ta lokal težko dobiti (ni prijav na razpis) in če bi MAO odpovedal najemno pogodbo, bi lokal po vsej verjetnosti ostal prazen, kar pa bi v precejšnji meri zamrlo dogajanje na dvorišču med dnevom.

➤ Podatki o obveznostih, ki so do konca poslovnega leta zapadle v plačilo, ter o razlogih za neplačilo

MAO na dan 31.12.2023 nima zapadlih in neplačanih obveznosti. Vse obveznosti, ki so odprte, izhajajo iz decembra 2023 in imajo rok zapadlosti 30 dni, kar pomeni, da so bile plačane v januarju oz. februarju 2023. Plačila pripravi računovodja, ki vodi poslovne knjige. Plačila so izvršena na valuto in potrjena s strani direktorice. Na UJP-u sta določena dva podpisnika. Plačilo na UJP se izvrši, ko oba elektronsko podpišeta izvršitev.

➤ Viri sredstev, uporabljeni za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva in dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe in posojila)

MAO je v letu 2023 od Ministrstva za kulturo dobil odobrenih skupaj po dveh odločbah 132.013 eur sredstev za pokritje stroškov investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme in prav toliko je bilo tudi črpanih sredstev. Sredstva so se porabila za nakup opreme 37.781 (ognjevarno omaro, strežnik, delovne postaje, zložljive mize), 94.232 eur pa za vzdrževanje Gradu (čiščenje žlebov, grajskega parka, sanacija dvorišča, popravilo strehe, vzdrževanje instalacij, pleskanje...).

MAO je v decembru 2021 prejel sredstva za obnovo Gradu v višini 173.557,32 eur in v letu 2022 še 4.000 eur. Za ta namen je bilo porabljenih 113.994,64 eur, ostanek na postavki znaša 64.107,68 eur. MAO bi ta sredstva porabil v naslednjih fazah projekta prenove oz. investicijskega vzdrževanja.

➤ Naložbe prostih denarnih sredstev

MAO nima naložb prostih denarnih sredstev.

Prosta denarna sredstva, za katera bi bila predvidena naložba, niso bila aktivirana. Muzej je kot nosilec evropskega projekta prejel avans za izvedbo projekta Made In 2.0 v višini 799.807 eur za obdobje 2023-2024. Denarna sredstva so bila nakazana na račun muzeja februarja 2023 in so bila delno (369.968 eur) porabljena za stroške projekta tekom leta 2023, ostalo pa bo porabljeno v letu 2024. Načeloma se avansi porabijo v kratkem času po njihovem prejemu, zato ne morejo biti predmet naložb prostih denarnih sredstev.

➤ Razlogi za pomembnejše spremembe stalnih sredstev

Za neopredmetena in opredmetena sredstva se obračunava amortizacija od nabavne vrednosti neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev do njihovega popolnega odpisa. Osnovna sredstva se amortizirajo posamično. Amortizacija se pokriva v breme obveznosti do virov sredstev ali preko stroškov amortizacije, če gre za nakupe iz lastnih sredstev.

➤ Vrste postavk, ki so zajete v zneskih, izkazanih na kontih zunaj bilančnih evidenc

Zunaj bilančno MAO ne vodi nobenih evidenc.

➤ Podatki o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih in neopredmetenih sredstvih, ki so že v celoti odpisana, pa se še uporabljajo za opravljanje dejavnosti

MAO ne uporablja že odpisanih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev.

➤ Bilanca stanja in način obračuna amortizacije

Bilanca stanja obsega podatke o stanju sredstev in obveznosti do njihovih virov na dan 31.12.2023.

Za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva se v poslovnih knjigah posebej izkazujejo njihove nabavne vrednosti in posebej popravki vrednosti kot kumulativni odpis, ki je posledica amortiziranja.

V dejansko nabavno vrednost neopredmetenega in opredmetenega osnovnega sredstva so zajeti njegova nakupna cena in vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi za nameravano uporabo. Amortizacija je obračunana od nabavne vrednosti neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev do njihovega popolnega odpisa. Osnovna sredstva se amortizirajo posamično. Amortizacijske stopnje so usklajene s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 58/10, itn). Osnovna sredstva se odpisujejo na podlagi ugotovitev popisne inventurne komisije. Odpisujejo se sredstva, ki so iztrošena in niso več uporabna.

Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva se amortizirajo po enakomerni časovni metodi z upoštevanjem zakonsko predpisanih amortizacijskih stopenj:

Tabela : Prikaz amortizacijskih stopenj po vrstah sredstev

Amortizacijska skupina	%
INVESTICIJE V TEKU-GRADBENI OBJEKTI	0,00
PREDMETI MUZEJSKE VREDNOSTI	0,00
ZGRADBE- SPOMENIK	0,00
OPREMA ZA PTT PROMET	10,00
POHIŠTVO 12%	12,00
POHIŠTVO ZA OPRAVLJANJE NEGOSP DEJAVNOST	12,00
LESENA OPREMA-POHIŠTVO	12,00
PROGRAMSKA OPREMA	20,00
OPREMA ZA OPRAVLJANJE NEGOSP.DEJ.-DRUGA	20,00
OPREMA ZA OPRAVLJ NEGOSP.DEJAVNOSTI-DRUG	20,00
OSTALA OPREMA- KOMBINIRANA OPREMA	20,00
DRUGA RAČUNALNIŠKA OPREMA	25,00
DRUGA RAČUNALNIŠKA OPREMA	25,00
EL.RAČUNALNIKI,MONITORJI,TIPKOVNICE,TISK	50,00
PRENOSNI EL.RAČUNALNIKI IN PRENOS OPREMA	50,00

Obračunana amortizacija za osnovna sredstva, nabavljena iz sredstev ustanovitelja iz naslova sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje oz. iz sredstev ustanovitelja za izvedbo projektov se pokriva iz sredstev obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva, torej iz obveznosti do virov sredstev.

Pojasnila k računovodskim izkazom za leto 2023

Bilanca stanja na dan 31.12.2023

Bilanca stanja predstavlja stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na dan 31.12.2023. Stanja posameznih postavk so usklajena z analitičnimi evidencami: stanje osnovnih sredstev, terjatev, obveznosti. To je potrdila tudi popisna komisija ob izvedbi rednega letnega popisa sredstev in obveznosti do virov sredstev na dan 31.12.2023. Zapisnik popisne komisije je priložen k tem pojasnilom.

2.1. Opis stanja opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev

Neodpisana vrednost neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev na dan 31.12.2023 znaša **5.685.588 EUR**. Od tega je neodpisana vrednost zgradbe in drugih opredmetenih sredstev, tj. predmetov muzejske zbirke 5.566.885 EUR, kar predstavlja skoraj celotno neodpisano vrednost dolgoročnih sredstev. Ker je zgradba kulturni spomenik, se ne amortizira. Prav tako se ne amortizirajo predmeti muzejske vrednosti. Zato je pomembno dejstvo, da neodpisana vrednost opreme znaša 118.703 EUR, odpisana vrednost 73%.

NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	na dan 31.12.2023		
	nabavna vrednost	odpisana vrednost	neodpisana vrednost
vrsta neopredmetenih in opredmetenih sredstev			
dolgoročne premoženjske pravice	8.808	8.808	0
zgradbe	5.169.336	0	5.169.336
oprema	424.499	305.796	118.703
druga opredmetena osnovna sredstva- muzejska zbirka	397.549	0	397.549
Skupaj	6.000.192	314.604	5.685.588
od tega zgradbe in druga opredmetena sredstva- muzejska zbirka	5.566.885	0	5.566.885
% vrednosti zradb v celotni vrednosti dolgoročnih sredstev			90,92
vrednost neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev brez zgradb in brez muzejskih predmetov	433.307	314.604	118.703
% odpisanih dolgoročnih sredstev-brez vrednosti zgradb			72,61

Druga opredmetena osnovna sredstva in predmeti muzejske vrednosti (7 % vseh sredstev) so usklajeni z v preteklih letih izvedenimi odkupi. Niso pa še usklajeni z evidencami muzejske zbirke. V letu 2013 smo zamenjali program za vnos v evidenco predmetov muzejskih vrednosti. Vnosi v nov program Kronos se izvajajo v okviru kadrovske razpoložljivosti, že vnešeni predmeti iz starega programa Galis pa so bili preneseni v nov program Kronos. Kljub trudu vrednotenja predmetov muzejske vrednosti ni bilo mogoče uskladiti s stanjem vrednosti muzejske zbirke v knjigovodskih evidencah, ker precejšen del muzejske zbirke ni vnešen in ovrednoten v evidenci programa Kronos. Zato je knjigovodska vrednost postavk predmetov muzejskih vrednosti na dan 31.12.2023 ostala enaka enaka kot v preteklem letu.

Neopredmetena dolgoročna sredstva in drobni inventar do vrednosti 500 EUR so evidentirani kot zaloge drobnega inventarja v razredu 3. Glede na to, da gre za takojšen odpis drobnega inventarja, izkazujemo saldo stanja zalog drobnega inventarja v razredu 3 v vrednosti 0 EUR.

2.2. Stanje sredstev na podračunu in v blagajni

Na kontu **podračuna pri UJP** (konto 110) je na dan 31.12.2023 evidentirano stanje 441.391 eur in **v blagajni MAO** (konto 100) 160 eur. Stanje na podračunu je usklajeno z izpisom odprtih postavk Uprave za javna plačila RS na dan 31.12.2023.

Sredstva na podračunu so namenjena plačilu obveznosti poslovanja MAO iz leta 2023, ki zapadejo v plačilo v začetku leta 2023.

2.3. Kratkoročne terjatve

Stanje odprtih **kratkoročnih terjatev do kupcev** na dan 31.12.2023 znaša **115.048 eur**. Večina je terjatev, ki še niso zapadle v plačilo. V primeru neporavnanih terjatev redno opominja svoje dolžnike. V primeru, da po treh poslanih opominih ne uspe izterjati plačila, vloži izvršbo.

Kratkoročne **terjatve do uporabnikov enotnega kontega načrta** v višini **150.351 eur** za tekoče stroške dela in v mesecu januarju 2023 poravnane in ostale terjatve do proračunskih uporabnikov.

Druge kratkoročne terjatve v višini **59.229 eur** pa predstavljajo terjatve do ZZSZ za refundacije bolnišk v višini terjatve za vstopni ddv v višini in terjatve za plačilne kartice, spletne trgovine, turistične bone.

2.4. Kratkoročne obveznosti

Stanje kratkoročnih obveznosti in pasivnih časovnih razmejitev na dan 31.12.2023 je naslednje:

členitev skupine kontov	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE v EUR	na dan 31.12.2023
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	429.839
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	44.419
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	89.411
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	57.157
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	5.580
25	KRATKOROČNO OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	75.014

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme na dan 31.12.2023 predstavljajo sredstva v višini 429.839 eur iz naslova projekta EU projekta Made In, ki so bila nakazana v začetku leta 2023, delno porabljena tekom leta 2023 in bodo dokončno porabljena v letu 2024.

Na dan 31.12.2023 izkazuje MAO **kratkoročne obveznosti do zaposlenih** iz naslova plače za mesec december 2023, ki je bila izplačana v januarju 2023. Skupni znesek obveznosti za plače za december 2023 oz. obveznost do zaposlenih v bruto znesku znaša 44.419 eur.

Obveznosti do dobaviteljev v višini 89.551 eur predstavljajo obveznosti za dobavljeno blago in opravljene storitve, ki še niso zapadle v plačilo. Gre za obveznosti do domačih in tujih dobaviteljev (konto 22) za tekoče, mesečne obveznosti, zapadle v januarju oz. februarju leta 2023. Med **obveznostmi do dobaviteljev** na dan 31.12.2023 ni zapadlih obveznosti. Računi zapadejo v plačilo v roku 30 ali več dni.

Druge obveznosti iz poslovanja - v višini 57.157 eur predstavljajo jih tekoče obveznosti za prispevke za place 12/2023, za izstopni DDV za obdobje 12/2023, davek na dohodek

Obveznosti iz do uporabnikov enotnega kontnega načrta (Ministrstvo za kulturo in druga ministrstva, Uprava za javna plačila) konec leta 2023 znašajo 5.580 eur.

Pasivne časovne razmejitve v višini **75.014 EUR** pa predstavljajo kratkoročno odloženi prihodki, ki bodo pokrivali stroške nastale v letu 2023. Gre za sredstva za različne programske in splošno materialne stroške: simpozij v povezavi s paviljonom na arhitekturnem bienalu v Benetkah 10.000 eur, publikacije (iz prerazporeditve sredstev razstave J. Kališnika) 5.000eur, Plečnik in sodobnost: Pojmovnik 3.000eur, Dušan Grabrijan 1.000 eur, Saša J. Mächtigt: sistemi, strukture, strategije 6.000 eur, publikacija o interierjih 19.600 eur, projekt Eles 6.825 eur in 8.548 eur, za

vzdrževanje računalniške inštalacije 8.141 eur, čiščenje Cvetkovega stanovanja 1.900 eur in revizija poslovanja 5.000 eur. Gre za strogo namenska sredstva, ki bodo razknjižena v prihodke 2024 z namenom pokrivanja stroškov 2024.

2.5. Viri sredstev, uporabljeni za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva in dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe in posojila)

Razmerje med obveznostmi do virov stalnih in dolgoročnih sredstev glede na obveznosti do virov gibljivih in kratkoročnih sredstev je 11 % proti 89 %. Upoštevati je potrebno, da so daleč največja postavka obveznosti do virov sredstev obveznost do virov sredstev od nepremičnin. Obveznosti do virov sredstev za nepremičnino, t.j. grad in okolica, je bila v upravljanju že vrsto let. Vrednost nepremičnine z okolico znaša **5.169.336eur**.

Vsa preostala sredstva izkazujemo kot **Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva - sredstva v upravljanju** in se knjigovodsko usklajujejo z rednim odpisom osnovnih sredstev, posamično, z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja. Ob usklajevanju sredstev in obveznosti do njihovih virov za leto 2023 se z pristojnimi na Ministrstvu za finance izvedejo postopki za uskladitev stanja razreda 0 - stanja sredstev in konta 980-stanja obveznosti do virov sredstev.

Obračunana amortizacija in odpisi ter izločitev uničene opreme iz evidenc bremenijo obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje.

Skupaj obveznosti za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva znaša 5.730.182 EUR.

V bilanci stanja izkazujemo naslednje stanje lastnih virov in dolgoročnih obveznosti :

členitev skupine kontov	LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI v EUR	na dan 31.12.2023	na dan 31.12.2022	indeks 2023/2022
90	SPLOŠNI SKLAD	0	0	
91	REZERVNI SKLAD	0	0	
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0	
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	0	0	
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	0	0	
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	0	0	
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	0	0	
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	0	0	
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	0	0	
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	0	0	
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	0	0	
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	5.730.182	5.714.050	99,72
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	0	0	
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	25.317	22.057	
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	0	0	#DIV/0!

a. Oprema (viri členitev skupine kontov 980): v **nakup opreme** v letu 2023 je bilo investiranih 37.781 eur sredstev. Nabavljeni so bili ognjevarna omara, strežnik in delovne postaje, nekaj pohištva in nekaj drobnega materiala, 500 eur vrednosti.

V letu 2023 je MAO prejel tudi sredstva za **vzdrževanje Gradu** v višini 94.232 eur.

b. **Muzejsko gradivo**: Donacije pravnih in fizičnih oseb v obliki muzejskih predmetov ali muzejskega gradiva so bile prejete že v letu 2017 v višini 25.305 EUR. Te donacije v registru osnovnih sredstev in v glavni knjigi še niso registrirane, ker še niso vnešene v program Kronos. V evidence sredstev glavne knjige bodo prenesene, ko bo izvedena uskladitev stanja muzealij in muzejskih predmetov v program Kronos.

V letu 2023 je MAO od ustanovitelja pridobil 13.752 eur sredstev za odkupe, tako so bili odkupljeni zapuščina Magde in Ivana Kocmuta, portret Vinka Glanza, dela Cirila Tavčarja, in pohištvo Otona Jugovca.

c. **Presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta v višini 3.260 EUR** se pripíše presežku prihodkov na odhodki preteklih letih v višini 22.057 eur, tako skupni presežek prihodkov znaša 25.317 in se bo o njem odločalo v prihodnosti.

d. Za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva in dolgoročne finančne naložbe niso bila prejeta amortizacijska sredstva. Obračunana amortizacija za opremo, ki je bila v preteklih letih nabavljena iz drugih virov, krije iz drugih prihodkov za opravljanje javne službe. V letu 2023 so bila tovrstna sredstva že amortizirana oz. ni bilo stroška iz naslova amortizacije.

e. V letu 2023 ni bila sklenjena nobena pogodba o finančnem najemu niti ni bilo najeto nobeno posojilo.

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2023

Prihodki in odhodki določenih uporabnikov proračuna se vodijo po računovodskem načelu nastanka poslovnega dogodka. To pomeni, da se spremembe gospodarskih kategorij v poslovnih knjigah evidentirajo takrat, ko poslovni dogodki nastanejo, in to ne glede na to, kdaj so bili plačani.

2.6. Prihodki po načelu fakturirane realizacije (obračunski)

Prihodke praktično v celoti predstavljajo prihodki od prodaje storitev, prihodki iz naslova prodaje blaga v muzejski trgovini predstavljajo le manjši del.

	v EUR	delež
CELOTNI PRIHODKI v letu 2023	1.703.698	100,00
PRIHODKI OD POSLOVANJA	1.691.697	99,30
FINANČNI PRIHODKI	12.001	0,70
DRUGI PRIHODKI	0	0,00
PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	0	0,00

2.7. Vrste prihodkov in prihodki po dejavnostih

Prihodki za leto 2023 1.703.698EUR. Od tega prihodki za izvajanje javne službe znašajo 1.617.223 eur, t.j. slabih 95 % celotnih prihodkov. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu pa znašajo 86.476 EUR, kar predstavlja dobrih 5% celotnih prihodkov .

PRIHODKI za obdobje 1.1.-31.12.2023	v EUR	delež
Celotni prihodki po vrstah dejavnosti	1.703.698	100,00
PRIHODKI OD OPRAVLJANJA JAVNE SLUŽBE	1.617.223	94,92
I. Prihodki iz sredstev javnih financ	1.408.845	82,69
- prihodki iz državnega proračuna	1.408.845	82,69
- prihodki iz občinskega proračuna	0	0,00
II. drugi prihodki za izvajanje javne službe	64.686	3,80
III. Prihodki od donacij, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev	0	0,00
IV. Prihodki iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU: CZK, ESS, FA, MADE IN	81.363	4,78
V. Prihodki iz proračuna Evropske unije	50.328	2,95
FINANČNI PRIHODKI	12.001	0,70
DRUGI PRIHODKI	0	0,00
PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI		0,00
PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	86.476	5,08

Prihodki, ki se nanašajo na opravljanje javne službe in so financirani iz javnih sredstev so prihodki, ki jih prejme muzej na podlagi predloženega letnega programa dela in sklenjene odločbe ali pogodbe z ustanoviteljem oz. financierjem javne službe.

Drugi prihodki od opravljanja javne službe prihodki, ki jih vključuje muzejska dejavnost in so financirani iz nejavnih virov. Gre za opravljanje javne službe v okviru nalog pooblaščenega muzeja, pridobivanja sponzorstev, donacij, prodaje vstopnic na razstavah, vstopnic in kotizacij na pedagoških in andragoških programih, organizacijo dogodkov, prodajo katalogov in publikacij, muzejskih spominkov in knjižnične izmenjave.

Prihodki iz naslova opravljanja javne službe za naloge pooblaščenega muzeja so financirani v okviru razpoložljivih odobrenih sredstev državnega proračuna, torej iz javnih sredstev. Drugi prihodki od opravljanja javne službe pa so pridobljeni iz nejavnih sredstev.

Finančni prihodki v letu 2023 znašajo 12.002 eur. Gre za prihodke iz naslova sredstev upravljalca EZR za obračunane obresti na stanje na UJP računu, ki so letos izredno visoki, saj smo imeli celo leto na računu neporabljen denar projekta Made In 2.0.

Drugih prihodkov ni bilo.

Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu, torej iz naslova tržne dejavnosti, pa predstavljajo prihodke iz naslova prodaje knjig, publikacij, spominkov in drugih predmetov iz konsignacije v muzejski trgovini in prodajo pijače na muzejskih dogodkih. MAO sicer oddaja prostore v najem, vendar prihodki iz tega naslova pripadajo lastniku premoženja, torej državi, MAO je samo upravnik. Iz oddaje v najem obračunava samo obratovalne stroške (elektrika, komunalne storitve).

Največji delež med prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu so predstavljajo prihodki od organizacije prireditev-najemnin grajskega dvorišča, prodajo artiklov ter publikacij drugih založb. Struktura prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu za leto 2023 je naslednja:

Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	EUR	%
najemnine	4.200	4,86
organizacija prireditev-najem dvorišča	25.996	30,06
prihodki od prodaje knjig, publikacij, katalogov	-	0,00
prodaja raznih predmetov v muzejski recepciji	16.912	19,56
sponzorstvo	39.367	45,52
skupaj	86.476	100,00

Prihodki od prodaje blaga v muzejski trgovini predstavljajo prihodki od prodaje katalogov, drugih publikacij, plakatov in drugih predmetov v okviru projektov MAO in kot komisijska prodaja. Ti prihodki **za leto 2023 znašajo 16.912 EUR**, kar predstavlja slabih 20% lanskoletne prodaje na trgu.

2.8. Odhodki po načelu fakturirane realizacije (obračunski)

Struktura celotnih odhodkov v letu 2023:

	v EUR	delež
CELOTNI ODHODKI v letu 2023	1.699.716	100,00
STROŠKI MATERIALA	126.674	7,45
STROŠKI STORITEV	836.561	49,22
F) STROŠKI DELA	709.010	41,71
G) AMORTIZACIJA	0	0,00
J) DRUGI STROŠKI	27.400	1,61
K) FINANČNI ODHODKI	65	0,00
L) DRUGI ODHODKI	6	0,00
M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI(885+886)	0	0,00

Največji odstotek, skoraj polovico vseh odhodkov predstavljajo stroški storitev opravljanja dejavnosti v višini 836.561 eur, sledijo stroški dela 709.010 eur oz. 42%.

2.9. Vrste odhodkov in odhodki po dejavnostih

Odhodki za leto 2023 znašajo 1.699.716 eur, od tega odhodki za izvajanje javne službe 1.616.030 eur in odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu 84.385 eur. Po vrstah dejavnosti je struktura odhodkov naslednja:

96% odhodkov izhaja iz naslova opravljanja javne službe, le 4 % odhodkov pa predstavljajo odhodki, ki se nanašajo na tržno dejavnost.

Odhodki za opravljanje javne službe predstavljajo odhodke za nabavo materiala, blaga in storitev ter odhodke za kritje stroškov dela za izvajanje evidentiranja, dokumentiranja, konserviranja, restavriranja, proučevanja, predstavljanja gradiva javnosti t.j. izvajanja projektov, sodelovanja in koordiniranja projektov z drugimi institucijami doma in v tujini, odkupov predmetov premične dediščine, povezovanja s področji izobraževanja, gospodarstva in znanosti. Izvajale so se različne aktivnosti v okviru izvajanja muzejskih projektov, odobrenih na podlagi programa dela za leto 2023 z odločbo o izvajanju programa dela in financiranju javne službe v letu 2023.

	v EUR	delež
Odhodki za opravljanje javne službe v letu 2021	1.616.030	100,00
Stroški blaga, materiala in storitev	955.097	59,10
Stroški dela	632.763	39,16
Amortizacija	0	0,00
Drugi stroški	27.400	1,70
Finančni odhodki	65	0,00
Drugi odhodki	6	0,00
Prevrednotovalni poslovni odhodki	699	0,04

59 % odhodkov iz opravljanja javne službe predstavljajo stroški materiala in storitev, 39 % predstavljajo stroški dela, 2% pa drugi stroški in odhodki.

Postavka drugi stroški predstavlja odhodek za nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

Odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu zajemajo stroške blaga materiala in storitev, stroške dela, del amortizacije, finančne in druge odhodke. Gre za stroške nabave blaga, ki se prodaja v trgovini, pri stroških dela pa za stroške dela dveh tehnikov, ki se financirajo iz tržne dejavnosti.

	v EUR	delež
Odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu v letu 2023	84.385	100,00
Stroški blaga, materiala in storitev	8.138	9,64
Stroški dela	76.247	90,36
Amortizacija	0	0,00
Drugi stroški	0	0,00
Finančni odhodki	0	0,00
Drugi odhodki	0	0,00
Prevrednotovalni poslovni odhodki	0	0,00

2.10. Razmerje razporeditve prihodkov in odhodkov po dejavnosti in ugotovitve

	iz naslova opravljanja javne službe	delež v prih/odh	iz prihodkov in odhodkov na trgu	delež v prih/odh	skupaj	delež v prih/odh
PRIHODKI	1.617.223	94,92	86.476	5,08	1.703.699	100,00
ODHODKI	1.616.030	95,04	84.385	4,96	1.700.415	100,00
presežek prihodkov	1.193	36,33	2.091	63,67	3.284	100,00
presežek odhodkov				0,00	0	
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI pred obračunom davka od dohodka					3.284	

Dosežen je presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.284 EUR. Glede na delitev dejavnosti na izvajanje javne službe in tržno dejavnost je bil na področju izvajanja javne službe dosežen presežek prihodkov nad odhodki v višini 1.193 EUR, pri izvajanju tržne dejavnosti pa presežek odhodkov nad prihodki v višini 2.091 EUR.

2.11. Pomembne skupine stroškov materiala in storitev

Stroški materiala v letu 2023 znašajo 126.667 EUR. Največji del vseh stroškov materiala predstavljajo stroški splošnega in posebnega materiala: drobni material za pripravo projektov, stekla, panoji, plošče, promocijski material in material za nabave blaga v muzejski trgovini. Preostalo pa predstavlja porabljena električna in toplotna energija, nekaj pa je bilo namenjeno za nabavo strokovne literature, pisarniškega materiala, čistilni, drug posebni material in drobni inventar.

Stroške storitev v zvezi z opravljanjem dejavnosti v višini 836.561 EUR predstavljajo naslednje storitve: storitve telefona, faksa, poštnine, knjigovodske, upravne, oglaševalske storitve, stroški službenih poti-dnevnice, nočnine, prevozi, zavarovanja v zvezi s projekti, oblikovanje, tiskanje, prelom, prevajalske, lektorske storitve, najemnine za opremo, prevozni stroški, stroški izobraževanja-kotizacije, konference, seminarji, storitve odvetnikov, notarjev, članstva v mednarodnih organizacijah, pravne storitve, odnosi z javnostmi, storitve fotokopiranja, skeniranja, zdravniški pregledi, priprave razstavnih konstrukcij in druge dejavnosti v zvezi s projekti muzeja.

Stroški storitev tekočega in investicijskega vzdrževanja so storitve, ki zagotavljajo tekoče in investicijsko vzdrževanje objektov, opreme in spletnih strani.

Stroški zavarovalnih premij, plačilnega in bančnega prometa so stroški premoženjskega zavarovanja, zavarovanja splošne odgovornosti, stroški plačilnega in bančnega prometa.

Stroški komunalnih in prevoznih storitev predstavljajo dobavo storitev v zvezi z oskrbo vode in storitve odvoza smeti.

Povračila v zvezi z delom so stroški službenih poti: dnevnice, nočnine, prevozi.

Stroški reprezentance predstavljajo stroški za spodbujanje in krepitev stikov s poslovnimi partnerji v korist dobrega sodelovanja.

Drugi stroški storitev predstavljajo: stroški študentskega servisa, varovanja, čiščenja, razni drugi stroški- Si-genca ipd.

Po obračunu **stroškov dela** iz delovnih ur je bilo povprečno zaposlenih 19,67 delavcev oziroma konec leta 2023 19,5 delavcev, od tega 15 iz sistemizacije delovnih mest, ki so odobrena s strani ustanovitelja, 2 delovni mesti iz sredstev na trgu in 2,5 iz projekta kohezijske politike Centra za kreativnost oz. Eu projekta C2T. Strošek dela skupaj v letu 2023 znaša 709.010 EUR.

Plače so bile obračunane v skladu s predpisi. Plača za december 2023 skupaj z obveznimi dajatvami je bila izplačana v mesecu januarju 2023.

Stroški amortizacije - Stopnje in način obravnave amortizacije so opisani na strani 13.

Finančne odhodke predstavljajo odhodki za obresti in odhodki od negativnih tečajnih razlik.

Med **drugimi prihodki** so stotinske izravnave in davčno nepriznani odhodki iz naslova nepriznanih odhodkov iz preteklih let, nepriznani odhodki za obresti od nepravočansko plačanih davkov in drugih dajatev in davčno nepriznani DDV za DDV, kjer je kraj obdavčitve v Sloveniji zaračunan pa je bil tudi v tujini.

2.12. Razporeditev presežka prihodkov nad odhodki

Po izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov izkazujemo **presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.284 EUR**. Presežek je bil pripisan k presežku prihodkov nad odhodki iz preteklih let.

2.13. Obračun davka od dohodka pravnih oseb

Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti s spremembami in dopolnitvami (Uradni list RS, št. 109/2007 in 68/2009) podrobneje opredeljuje, kaj se šteje za pridobitno ali nepridobitno dejavnost pri zavezancu iz 9. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, ki je tako kot Muzej za arhitekturo in oblikovanje ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti. Iz tega sledi, da je muzej na podlagi presežka prihodkov nad odhodki v skupnem rezultatu za del opravljanja dejavnosti na trgu dolžan za pridobitni del dejavnosti obračunati davek od dohodka pravnih oseb.

Med pridobitne prihodke se, poleg prihodkov od oddajanja prostorov zavezanca, komisijske prodaje publikacij in prodaje raznih artiklov, po pravilniku štejejo tudi vsa sredstva za izvajanje javne službe, ki niso iz javnofinančnih virov.

Glede na zgoraj navedeno znašajo **pridobitni prihodki v letu 2023 129.761 eur, pridobitni odhodki pa 129.421 eur**.

Z upoštevanje davčno nepriznanih odhodkov in na drugi strani davčnih olajšav, davek na dohodek za leto 2023 tako znaša 24eur.

Celotni presežek prihodkov nad odhodki zmanjša presežek odhodkov nad prihodki v sklopu obveznosti do virov sredstev v Bilanci stanja.

2.14. Pojasnila k izkazu računa financiranja

Muzej za arhitekturo in oblikovanje se v letu 2023 ni zadolževal.

2.15. Pojasnila k izkazu denarnih tokov

O prihodkih in odhodkih po načelu denarnega toka govorimo, ko sta izpolnjena naslednja pogoja:

- poslovni dogodek, ki ima za posledico izkazovanje prihodkov oziroma odhodkov je nastal ter
- je prišlo do prejema ali izplačila denarja oziroma njegovega ekvivalenta- ta pogoj je izpolnjen tudi, če so bile terjatve oziroma obveznosti, ki se nanašajo na prihodke oziroma odhodke, poravnane na drug način (pobot oziroma kompenzacija in poplačilo v stvareh), pri čemer ni nastal denarni tok.

To pomeni, da se upošteva načelo plačane realizacije.

Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka so razčlenjeni na:

- prihodke za izvajanje javne službe,
- prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu,
- odhodke za izvajanje javne službe,
- odhodke zaradi prodaje blaga in storitev na trgu.

2.16. Prihodki po načelu denarnega toka

za obdobje 1.1.-31.12.2023	v EUR	delež
Prihodki po načelu denarnega toka	1.701.003	100,00
I. Prihodki iz sredstev javnih financ	1.470.690	86,46
- prihodki iz državnega proračuna	1.470.690	86,46
- prihodki iz občinskega proračuna	0	0,00
II. drugi prihodki za izvajanje javne službe	64.686	3,80
III. Prihodki od donacij, namenjenih pokrivanju stroškov proizvodov in storitev	0	0,00
IV. Prihodki iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU: CZK, ESS, FA, MADE IN	34.271	2,01
V. Prihodki iz proračuna Evropske unije	62.028	3,65
PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	69.329	4,08

Prihodki, ki se nanašajo na opravljanje javne službe in so financirani s strani Ministrstva za kulturo so prihodki, ki jih prejme muzej na podlagi predloženega letnega programa dela in sklenjene odločbe ali pogodbe z ustanoviteljem, Ministrstvom za kulturo. Program zajema evidentiranje, dokumentiranje, konserviranje- restavriranje, proučevanje, predstavljanje gradiva javnosti - izvajanje projektov, sodelovanje in koordiniranje projektov z drugimi institucijami, odkupi predmetov premične dediščine, povezovanje s področji izobraževanja, gospodarstva in znanosti. Ministrstvo za kulturo je za leto 2023 izdalo odločbo z dopolnitvami in dodatnimi odločbami, s katerimi je namenilo sredstva za pokrivanje stroškov dela, splošnomaterialnih stroškov, programskomaterialnih stroškov ter stroškov investicij v opremo in investicijsko vzdrževanje.

Drugi prihodki od opravljanja javne službe so prihodki, ki jih vključuje muzejska dejavnost in so financirani iz nejavnih virov. Gre za opravljanje javne službe v okviru nalog pooblaščenega muzeja, pridobivanja sponzorstev, donacij, prodaje vstopnic na razstavah, vstopnic in kotizacij na pedagoških in andragoških programih, organizacijo dogodkov, prodajo katalogov in publikacij, muzejskih spominkov in knjižnične izmenjave.

Drugi prihodki od opravljanja javne službe pa so pridobljeni iz nejavnih sredstev.

Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu, torej iz naslova tržne dejavnosti, pa predstavljajo prihodke od prodaje knjig, publikacij, spominkov in drugih predmetov iz konsignacije v muzejski trgovini. Poleg naštetih vključujejo še prihodke sponzorskih sredstev in obratovalnih stroškov od oddanih prostorov v pritličju fužinskega gradu.

2.17. Odhodki po načelu denarnega toka

za obdobje 1.1.-31.12.2023	v EUR	delež
Odhodki po načelu denarnega toka	1.693.117	100,00
I. odhodki za opravljanje javne službe	1.559.125	92,09
- odhodki za plače, ki jih financira MK	565.033	33,37
- odhodki za plače, financirani iz drugih virov	143.121	8,45
- izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	850.971	50,26
II. investicijski odhodki, plačila obresti	51.533	3,04
III. odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	82.458	4,87

Odhodki za plače, ki jih financira MK predstavljajo odhodke za plače zaposlenih, ki opravljajo javno službo in so bila ta delovna mesta potrjena za financiranje s strani Ministrstva za kulturo. V letu 2023 so ta sredstva predstavljala 33 % vseh odhodkov. Ministrstvo za kulturo je odobrilo 15 delovnih mest, 2 delovni mesti se pokrivata iz sredstev pridobljenih na trgu, ostali 2,5 pa iz sredstev projektov in zaposlitve so sklenjene za določen čas trajanja posameznega projekta.

Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe pa so odhodki za plačane dobave materiala, blaga in storitev za realizacijo vseh opravil pri poslovanju na področju javne službe, na področju tržnih dejavnosti ter pri izvajanju projektov.

V letu 2023 je delež izdatkov za opravljanje javne službe v celotnih odhodkih znašal 92 %, v letu 2022 pa 96 %.

Odhodki za izvajanje javne službe v letu 2023 so bistveno nižji glede na preteklo leto, kar je posledica manjšega obsega izvajanja nalog po program iz naslova EU projektov (ni več prjšnjega CZK, novi še ni zašrtal).

2.18. Razlika med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka

Prihodki po načelu denarnega toka znašajo 1.701.003 eur, odhodki pa 1.693.117 eur. Zato izkazujemo presežek odhodkov nad prihodki po načelu denarnega toka v višini 7.886 eur.

Denarni tok pomeni prilive na transakcijski račun in odlive z njega v koledarskem letu. Zaradi projekta kot sta Made in in Center za kreativnost, beležimo na računu velika nihanja v stanju, saj dobivamo avanse v zneskih tudi do milijona in več, ki potem ostane na računu dokler se ga ne porabi, kar pa je lahko tudi v naslednjem koledarskem letu. Zato ima MAO v določenem trenutku, na preseku leta, lahko tudi nekaj sto tisoč eur stanja na transakcijskem računu, odvisno od dinamike poslovanja in plačevanja.

2.19. Poraba prejetih sredstev iz javnih virov-državnega ali občinskega proračuna

Prejeta sredstva proračuna so bila namensko porabljena.

2.20. Izkaz prihodkov in odhodkov (po načelu denarnega toka)

11. člen ZJF opredeljuje vsebino bilance prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja. Rezultat naštetih bilanc predstavlja **stanje sredstev na računih**, tj predstavlja sredstva, ki so ostala neporabljena na računih proračuna. Ta sredstva se na koncu tekočega leta porabijo za financiranje izdatkov proračuna prihodnjega leta. Izjema so le namenska sredstva (43.člen ZJF).

Na podlagi 9.i. čl. ZJF-H so javni zavodi in javne agencije dolžni k izkazovanju izračuna presežka prihodkov nad odhodki. V **bilanci prihodkov in odhodkov** se izkazujejo prihodki, ki obsegajo davčne prihodke (zajemajo tudi prispevke), nedavčne prihodke, kapitalske prihodke, prejete donacije in transferne prihodke. Med odhodke spadajo tekoči odhodki, tekoči transferji, investicijski odhodki in investicijski transferji. Rezultat bilance prihodkov in odhodkov je proračunski primanjkljaj (deficit) ali presežek (suficit) in je razlika med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka. Muzej, v skladu z 9.i. čl. ZJF-H, izkazuje presežek prihodkov nad odhodki za leto 2023 v višini 7.886 eur, za leto 2022 pa v višini 466.043.

	2023	2022
BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV		
PRIHODKI: R7 (od skupine 70 do 78 brez 76)	1.701.003	2.408.391
ODHODKI po načelu denarnega toka R4 (od skupine 40 do 45)	1.693.117	2.501.117
PRORAČUNSKI PRESEŽEK (suficit) PRIHODKOV NAD ODHODKI po načelu denarnega toka	466.043	
PRESEŽEK (deficit) ODHODKOV NAD PRIHODKI po načelu denarnega toka		92.726

V Ljubljani, 20. februar 2024

mag. Lidija Andrašec, računovodkinja